

නිසරඡ්‍ය මහම

කටුකුරැන්දේ ශ්‍රාණානඤ භික්ෂු

**පොත්ගුල්ගල ධර්ම ග්‍රන්ථ ධර්ම ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරයේ
විශේෂ නිවේදනය**

2013.07.07 දින අභිනවයෙන් පිහිටුවා ගන්නා ලද 'පොත්ගුල්ගල ධර්ම ග්‍රන්ථ ධර්ම ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය' මගින් පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් මේතාක් සම්පාදිත සහ ඉදිරියට සම්පාදනය කරනු ලබන සියලුම ධර්ම ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන බවත් මින් පසු උන්වහන්සේගේ කිසිදු ග්‍රන්ථයක් කොළඹ ධර්ම ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය මගින් ප්‍රකාශයට පත් නොකරෙන බවත් අප පාඨක පිරිස වෙත මෙයින් දන්වා සිටිමු.

මෙයට
සසුන් ලැදි
පොත්ගුල්ගල ධර්ම ග්‍රන්ථ ධර්ම ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය

නිසරණ මහිම

(පහන් කණුව දෙසුමකි)

කටුකුරැන්දේ ආරාමයේ ආරාමයේ ආරාමයේ ආරාමයේ

ISBN 978-955-1255-36-7

පොත්ගැලගල ආරාමය සේනාසනය

'පහන් කණුව'

කන්දේගෙදර, දෙවාලේගම

ප්‍රකාශනය

ධර්මග්‍රන්ථ මුද්‍රණාගාරය

2012

ධර්ම දානයකි

මුදලට විකිණීම සපුරා තහනම් වෙයි.

පොත ලබාගත හැකි ස්ථාන:

1. අනුර රූපසිංහ මහතා - 27, කොළඹ විදිය, මහනුවර.
2. ස්ටැන්ලි සුරියාරච්චි මහතා - 25, කඩවිදිය, දේවාලේගම.
3. ඩී. ටී. චේරගල මහතා - 422, වැලිපාර, තලවතුගොඩ.
4. හේමමාලා ජයසිංහ මිය
29/8, පැඟිරිවත්ත මාවත, මිරිහාන, නුගේගොඩ.
5. සංජීව නවරත්න මහතා
අංක 308/17 බී, කිරිවත්තුඩුව පාර, මාගම්මන, හෝමාගම.
6. හේමා රූපසිංහ මිය - 26, හැව්ලොක් පාර, ගාල්ල.
7. එස්. ඒ. ලයනල් මහතා
140/19, රුහුණසිරි උද්‍යානය, හක්මණ පාර, මාතර.
8. සිරිමා විජේරත්න මිය - ඇලපාත, රත්නපුර.
9. ඒ.ජී. සරත් චන්ද්‍රරත්න මහතා
සමන්, ඇරැවුල හන්දිය, කණ්ඩලම පාර, දඹුල්ල.
10. වෛද්‍ය පී. වීරසිංහ මහතා
බණ්ඩාර බුලංකුලම, ලංකාරාම පාර, අනුරාධපුර.
11. ජේ.ඒ.ඩී. ජයමාන්න මහතා
ජයමාන්න වත්ත, ලබුයාය, කුරුණෑගල පාර, කුලියාපිටිය.
12. ආර්.ඒ. චන්දි රණසිංහ මිය
ස්ට්‍රඩියෝ 'වායා', රෝහල හන්දිය, පොළොන්නරුව.

වෙබ් අඩවිය: www.seeingthroughthenet.net

මුද්‍රණය:

කොලට් ප්‍රින්ටර්ස්

17/2, පැඟිරිවත්ත පාර, ගංගොඩවිල, නුගේගොඩ.

දුරකථනය: 011-4 870 333

යො වදනං පවරො මනුජේසු
සකපමුනී භගවා කතකිච්චො
පාඨගතො ඛලවීරිය සමංගී
තං සුගතං සථනාච්චුපෙච්චි

භාග විභාගමනෝපදේශයාකාං
ධර්මමසංඛතමප්පිකුලං
මධුර්විමං පගුණාං සුචිතාතාං
ධර්මවිමං සභණ්ණපුප්පේ

යනව ට දිනන මහනිලමානු
චතුස් සුචිස් පුරිසයුගොස්
අධිච පුගාල ධම්මදසා නො
සංසම්මං සරණාච්චපෙම්

- ඡතන මානවක විමානවස්සු

හැඳින්වීම

(ප්‍රථම මුද්‍රණය)

තිලෝගුරු බුදු පියාණන් වහන්සේ ජනන මානවකයාට තෙරුවන් සරණ යාමට ඉගැන්වූ 'යො වදනං පවරො...' ආදී ගාථා තුන දිගු කලක සිට සිසු දරු දරියෝ පාසැලේදී සජ්ඣායනා කිරීමට පුරුදුව සිටිති. එහෙත් ඔවුන්ට ඒ ගාථාවල අර්ථය හෝ නිවැරදි උච්චාරණය හෝ පසුබිම් කථානතරය හෝ ඉගෙනීමට ලැබෙන්නේ කලාතුරකිනි. ඒ අඩුව පිරිමැසීමට අපගේ 99 වෙනි පහන් කණුව දෙසුම පොත් පිටවක් ලෙස දරු දරියන් අතට පත් කිරීමේ වැදගත්කම සබරගමු පළාත් ආණ්ඩුකාරවර වි.ජ.මු. ලොකුබණ්ඩාර මැතිතුමන් අපට පෙන්වා දුන් බැවින් 'පහන් කණුව' ධර්ම දේශනා 6 වන වෙළුමේ මුලටම එන මෙම දෙසුම නව මුහුණුවරකින් මෙසේ ඉදිරිපත් කරමු.

2600 ශ්‍රී සම්බුද්ධත්ව ජයන්තිය නිමිති කොට 'පිළිවෙතින් පෙළගැසීම' පිළිබඳව පසුගියදා ඇති වූ ධර්ම ප්‍රබෝධය ඉදිරියට ගෙනයාමට මේ පොත් පිටව උපකාරී වේවායි හදිසි සසුන් බැතියෙන් පතමු.

මෙයට,
සසුන්ලැදි
කටුකුරුන්දේ ඥාණනන්ද හිඤ්ඤ

පොත්ගුල්ගල ආරණ්‍ය සේනාසනය
'පහන් කණුව'
කන්දේගෙදර, දේවාලේගම
(2555) 2011 සැප්තැම්බර්

පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරයේ

ප්‍රකාශක නිවේදනය

දේවාලේගම, කන්දේගෙදර පොත්ගුල්ගල ආරණ්‍ය සේනාසනවාසී පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඤාණනාද ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සම්පාදිත සියලුම ධම් ග්‍රන්ථ හා දේශික ධම් දේශනා පිරිසිදු ධම් දානයක් වශයෙන්ම ධම් පිපාසික ලෝකයාහට ප්‍රදානය කිරීම උන්වහන්සේගේ අභිමතාථීයයි. ශ්‍රී දත්ත ධාතුන් වහන්සේ වැඩ වෙසෙන ඓතිහාසික මහනුවර පුරවරය කේන්ද්‍රකොටගෙන අභිනවයෙන් පිහිටුවා ගන්නා ලද 'පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍යභාරය' එම උදාරතර අරමුණ ඉටු කිරීමට ඇප කැපවී සිටියි.

මේතාක් කොළඹ කේන්ද්‍රකොටගෙන පවත්වා ගෙන යන ලද 'ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය' තුළින් මින් ඉදිරියට උන්වහන්සේගේ ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය නොකෙරෙන අතර එයට අදාළව පැවති ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය හා බෙදාහැරීම පිළිබඳ කාසිභාරයත්, මේතාක් මහනුවර 'ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරය' මගින් ඉටුකරන ලද ධම් දේශනා සංයුක්ත තැටිගත කිරීම සහ (seeingthroughthenet.net) වෙබ් අඩවිය පවත්වා ගෙන යාමත් මෙම පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍ය භාරයේ වගකීම වනු ඇත.

දෙස් විදෙස් වැසි ධම්කාමී පාඨක ශ්‍රාවක විශාල පිරිසක් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වන මෙම පුළුල් ධම් දාන වැඩ පිළිවෙලට දායකවීමට කැමති පින්වතුන්හට පහත සඳහන් බැංකු ගිණුමට තම ආධාර මුදල් යොමුකිරීමට අවස්ථාව ඇති අතර ඒ පිළිබඳ සියලු විමසීම් පහත සඳහන් ලිපිනයට යොමු කිරීම මැනවි. ආධාර යොමු කිරීමට මෙම ගිණුම හැර සම්පත් බැංකුවේ වෙනත් ගිණුමක් ගොමඟි බව අප පාඨක පිරිස දැනුවත් කිරීම් වශයෙන් සඳහන් කරමු.

මෙයට,
සසුන් ලැදි
පොත්ගුල්ගල ධම් ග්‍රන්ථ ධම් ශ්‍රවණ මාධ්‍යභාරය

ආධාර මුදල් යොමු කිරීම:

පොත්ගල්ගල ධර්ම ශ්‍රී ලංකා ධර්ම ශ්‍රී ලංකා මාධ්‍යාභාරය

දුරකථන අංක: 100761000202

සම්පත් බැංකුව - මහනුවර

මෙම ධර්ම දාන වැඩපිළිවෙලට ආධාර එවීම පිළිබඳ විමසීම්:

අනුර රූපසිංහ, 27, කොළඹ වීදිය, මහනුවර.

දුරකථන අංක: 0777-801938

ඊමේල් ලිපිනය: pothgulgala@seeingthroughthenet.net

අමා ගග

මහවැලි ගඟ උතුරට හැරවීමෙන් පසු එතෙක් නිසරු මුඩු බිම් ලෙස පැවති පෙදෙස්වල සිදුවූයේ ඉමහත් වෙනසෙකි. පිපාසයට පැන් බිඳක් නොලබා සිටි ගොවිහු පෙදෙස පුරා නිහඬව ගලා යන සිසිල් දිය දහරින් පිනා ගියහ. මැලවුණු ගොයම සරුව නිල්වන්ව කරලින් බර විය. මල් පලින් ගැවසීගත් තුරු-ලිය බලා සැනසෙන පෙදෙස් වැසියෝ තුටු කඳුළු වගුළහ.

දහම් අමා ගඟ “උතුරට” හැරවීමේ වැඩ පිළිවෙළක් මෙයට තෙවසරකට පෙර ඇරඹුණි. දහම් පත-පොත තබා “එදා-වේල” සඳහා වත් විය පැහැදුම් කිරීමට වත්-කමක් නැත්තෝ, නිහඬව නොමිලයේ ගලායන අමිල දහම් අමා දිය දහරින් සදහම් පිපාසය සන්සිඳුවා ගත්හ. අරිටු මිසඳිටු හැර, සැදැහැයෙන් සරුව, ගුණ නුවණින් බරව පිළිවෙත් මඟට නැමී ගත්හ. ලොවී - ලොවුතුරු මල් පල නෙලා ගනිමින් හද පුරා පිරි බැනියෙන් නන් අයුරින් සොම්නස පළකළහ.

“ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය” නමින් දියත් කළ මෙම ධම්දාන වැඩපිළිවෙල සඳහා අපගෙන් වැයවුනේ පිරිසිදු ධම්දාන සංකල්පය පමණි. අමාගඟ “උතුරට” හැරවුවෝ සසුන් ගුණ හඳුනන පරිත්‍යාගශීලී සැදැහැවත්හුමය. “නිවනේ නිවීම” පොත් පෙළ එළි දැක්වීමෙන් නොනැවිති “පහන් කණුව ධම්දේශනා” පොත් පෙළෙහි “බර පැන” දැරීමටත්, දෙස් - විදෙස්වල දහම් පිපාසිතයින් උදෙසා අප අතින් ලියැවෙන අනිකුත් පොත - පත ඒ අයුරින්ම එළි දැක්වීමටත් ඔවුහු උත්සුක වූහ. “දෙන දේ පිරිසිදුවම දීමේ” අදහසින් අමිල වූ දහම ඊට නිසි ශෝභන මුද්‍රණයකින්ම ධම්කාමීන් අතට පත් කිරීමට පියවර ගත්හ. මුද්‍රිත පිටපත් සංඛ්‍යාව අවසන්වනු හා සමගම “නැවත මුද්‍රණ” පළකිරීමෙන් දහම් අමා ගඟ වියළී යා නොදීමට දැඩි අදිටනකින් ඇප කැපවූහ.

“පොත් අලෙවිය” පිළිබඳව මෙකල බහුලව දක්නට ලැබෙන වාණිජ සංකල්පයට පිටුපා, තහංචිවලින් තොරව, තමන් අතට නොමිලයේම පත් කැරෙන “දහම් පඩුර” තුළින් ධම්දාන සංකල්පයෙහි අගය වටහා ගත් බොහෝ පාඨක පින්වත්හු තමන් ලද රස අහරක්, නෑ-හිතවතුන් සමග බෙදා-හදා ගන්නාක් මෙන් නොමසුරුව අන් දහම් ලැදියනටද දී ධම් දානයට සහභාගී වූහ. ඉනුදු නොනැවිති, ශක්ති පමණින් “ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණභාරයට” උරදීමටද ඉදිරිපත්වූහ, ඇතැමෙක් ලොකු කුඩා දහම් පොත් මුද්‍රණය කරවීමේ හා නැවත-නැවත මුද්‍රණය කරවීමේ බරපැන ඉසිලීමට පවා පසුබට නොවූහ.

සම්බුදු සසුන මේ ලක් පොළොවෙහි පවතින තාක් මේ දහම් අමාගඟ ලෝ සතුන් සිත් සනහමින් නොසිඳී ගලා යේවා යනු අපගේ පැතුමයි.

“සබ්බදානං ධම්මදානං ජිනාති”

පොත්ගුල්ගල ආරණ්‍ය සේනාසනාය
'පහන් කණුව'
කන්දේගෙදර, දේවාලේගම
2000 ජුනි 05 (2544 පොසොන්)

මෙයට,
සසුන් ලැදි
කටුකුරුන්දේ ඤාණනාඤ භික්ඛු

ත්‍රිසරණ මහිම

(පහත කණුව ධම් දේශනා අංක 99)

'නමෝ තසස භගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධසස'

**'යො වදතං පවරො මනුජෙසු
සකාමුතී භගවා කතකිවො
පාරගතො බලවීරිය සමංගී
තං සුගතං සරණස්ථමුපෙමි**

**රාග විරාගමනෙජමසොකං
ධම්මසංඛතමපපටිකුලං
මධුරමිමං පගුණං සුවිහතතං
ධම්මමිමං සරණස්ථමුපෙමි**

**යස් ව දින්න මහස්ථලමාහු
චතුසු සුවිසු පුරිසයුගෙසු
අධ්ඨව පුගගල ධම්මදසා තෙ
සංඝමිමං සරණස්ථමුපෙමි**

- ඡතත මානවක විමානවස්ථු

සැදැහැවත් පින්චතුනි,

තෙරුවන් සරණ යාමක් ශීල සමාදානයත් මේ ශාසනයේ ආරම්භක පියවරක් පමණයි. එහෙම නමුත් ඒ සරණ ගමන මාත්‍රයකින්මත් ආශ්චර්යවත් ආනිශංස ලබාගත හැකිවීම තුණුරුවන්ගේ අනුභාවසම්පන්න බවට සාධකයක්. සරණ ශීල මාත්‍රයෙන්ම සුගතිගාමී වුනු සැදැහැවතුන් ගැන ධම් සාහිත්‍යයේ කොතෙකුත් සඳහන් වෙනවා. ඡත්ත මානවකයා පිළිබඳ කථාන්තරය ඒ වගේ එකක්.

තිලෝගුරු බුදුපියාණන් වහන්සේ සැවැත් නුවර වැඩ වාසය කරන කාලයේ සේතව්‍යා නුවර ඡත්ත කියන බ්‍රාහ්මණ තරුණයෙක්, බ්‍රාහ්මණ

මානවකයෙක්, උකකට්ඨා නුවර පොකබරසාති කියන බ්‍රාහ්මණ ආචාර්යවරයා වෙත ගිහිල්ලා ශාස්ත්‍ර ඉගෙන ගෙන අවසාන කරලා ආපසු තමාගේ මව්පියන් දකින්න සේකව්‍යා නුවරට ඇවිල්ලා ගුරුපඬුරු වශයෙන් දහසක් කහවණු අරගෙන නැවතත් තමාගේ ගුරුවරයා හමුවීමට යමින් සිටියා. එදා උදෑසන බුදුපියාණන් වහන්සේ මහා කරුණා සමාපත්තියෙන් ලෝකය බලා වදාරණකොට ඡන්ත මානවකයා පෙනීගිය නිසා ඒ මාර්ගයේ ගහක් මුලට වැඩලා වැඩ හුන්නා. ඡන්ත මාණවකයා බුදුරජාණන් වහන්සේ දැකල, ඇවිල්ල බොහොම ප්‍රසාදයකින්, පැහැදීමකින්, යුක්තව තුණුරුවන් සරණ ගිහිල්ලා බණ අහලා පිටත් උනා. යන්න කලින් බුදු පියාණන් වහන්සේ තෙරුවන් සරණයාමට තෙරුවන් ගුණ කියවෙන ගාථා තුනක් ඡන්ත මානවකයාට ඉගැන්නුවා. ඒ ගාථා සිහිකරමිනුයි ඡන්ත මානවකයා යන්න පිටත් වුනේ. ඒ ගාථා තුන තමයි අපි මේ ආරම්භක වශයෙන්, මේ මාතෘකාව වශයෙන් තැබුවේ.

'යො වදනං පවරො මනුජේසු' - මනුෂ්‍යයින් අතර වාදීන්ගෙන් උතුම් වූ එහෙම නැත්නම් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ, 'සකාමුනී' - ශාකාය මුනීන්ද වූ 'හගවා' භාග්‍යවත් වූ 'කතකිච්චො' - විමුක්තිය සදහා කළයුතු කෘත්‍යය කර අවසන් 'පාරගතො - බල විරිය සමංගී' - සසර කතරින් එතෙරවූ සංසාර සාගරයෙන් එතෙරවූ ඒ කියන්නේ නිවන් දුටුවා වූ කායබල ඤාණබල වීර්යාදියෙන් සමන්විත වූ 'තං සුගතං සරණස්ථමුපෙමි' - ඒ සුගතයන් වහන්සේ වෙත පිහිට පිණිස යම් කියන එකයි ඒ මුල් ගාථාවේ කියවෙන්නේ. දෙවෙනි ගාථාවේ 'රාග විරාගමනෙජමසොකං' - රාගය දුරුකරන්නාවූ රාගවිරාගං 'අනෙජං' - තණ්හාව රහිතවූ, 'අසොකං' නිශේධිවූ 'ධම්මසංඛත මප්පටිකුලං' - නොපිළිකුල්වූ 'අසංඛතධම්ම' නම් වූ නිර්වාණ ධර්මයද 'මධුරමමංපගුණං සුවිහතං', මිහිරිවූ මැනවින් බෙදන ලද්දාවූ ප්‍රගුණ වූ මේ පර්යාපති ධර්මය වෙත 'ධම්මමං සරණස්ථමුපෙමි' - මම පිහිට කොට යමි. "යස්ථ ව දින මහස්ථලමාහු" - යම් ආර්ය සංඝ රත්තයක් කෙරෙහි දෙන ලද්ද මහත්වල යයි කියත්ද 'චතුසු සුවිසු' පිරිසිදු පුරුෂ යුගල සතරක්වූ 'අට්ඨව පුගල ධම්මදසා තෙ' නිර්වාණ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්ෂ වශයෙන් දුටුවා වූ ඒ අෂ්ටාසී පුද්ගල සංඝරත්තය නම් වූ 'සංඝමිමං සරණස්ථමුපෙමි' මේ සංඝයා වහන්සේලා වෙත පිහිට පිණිස යම් කියන අදහසයි ඒ අවසාන

ගාථාවේ තියෙනෙන. ගාථා තුනේ ව්‍යක්‍යයත්, පද උච්චාරණයෙන් නැහෙන රිද්මයත්, පියවර තැබූ අයුරු සිහිගන්වන සුළුය. ඉතින් මේ ගාථා තුන කියමින් පියවරින් පියවර ඉදිරියට යන අතරේ මංසන්ධියකදී හොරු මේ තරුණයා ළඟ ධනය ඇතැයි කියන සංඥාවෙන් විදල මැරුවා. ඒ මරණයත් එක්කම ඡත්ත මානවකයා අර කියාපු තුණුරුවත් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත්, අර ශීලසමාදානයත් පංච ශීලය සමාදන්වීමත් බණ ඇසීමෙන් ඇති කරගත්තු ශ්‍රද්ධාවත් ඒ හැම එකක්ම පිහිට කරගෙන තව්නිසා දිව්‍යලෝකේ තිස්සොදුන් විමානයක පහළ උනා කියල කියවෙනවා. ඊළඟට ඒ තරුණයා මළ බව අහල මව්පියනුත් ඒ සේතව්‍යා නුවර වැසියනුත් එකතුවෙලා අවමංගල කටයුතු කරන්න සුදුනම් වෙන අවස්ථාවේ බුදුපියාණන් වහන්සේ එතෙන්නට වැඩියා.

බුදුපියාණන් වහන්සේ එතෙන්නට වැඩියාම අර ඡත්ත මානවකයා දිව්‍යලෝකේ ඉඳල විමානය සහිතවම එතෙන්නට පැමිණියා. බුදු පියාණන් වහන්සේ පිරිසට ඒ කාරණය ඇහවීම් වශයෙන් ඒ දිව්‍ය පුත්‍රයාගෙන් ඇසුවා මේ ඉර හදටත් වඩා බලන විමානයක් සහිතව දෙව්ලොවින් ආපු ඔබ කවිද? කොයි විදියේ පිනක් කරලද මේ තත්ත්වය ලැබුවේ කියල. ඡත්ත දිව්‍ය පුත්‍රයාගේ කටිත්ම කියවන්න සැලැස්සුවා. "මම තමයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා කෙරෙහි කරුණාවෙන් ගිහිල්ලා ඒ ගසක් මුල වැඩ සිටිද්දී එද හමුවුන බ්‍රාහ්මණ තරුණයා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගෙන් ඇසුවා තුණුරුවත් සරණ යාම කියන එක දන්නවාද? කියලා. මම කිව්වා නැහැ කියලා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ඒක කියලා දුන්නා. ඒ කියපු ආකාරයට සරණ ගියා, පන්සිල් දන්නවාද? කියල ඇහුවා. ඒක මම දන්නේ නැහැ කිව්වා. ඊළඟට ඒකත් මට කියල දුන්නා. මේ අපිරිසිදු වු ප්‍රාණඝාතය සතුන් මැරීම කියන එක අතහරින්න. නුවණැත්තන් ඒක ප්‍රශංසා කරන ප්‍රතිපත්තියක් නොවෙයි. ඒ වගේම නොදුන්දේ ගැනීම, පර අඹුවන් කරා යාම, බොරුකීම, සුරාපානය කිරීම යන මේවා නුවණ ඇත්තන් විසින් වර්ණනා කරන ප්‍රතිපත්ති නොවේ. මේවා අපිරිසිදු ප්‍රතිපත්ති කියල කිව්වට පස්සේ මම ඒ ආකාරයටම ශීලය අධිෂ්ඨාන කරගත්තා. එහෙම යන අතරේ සොරු මට විදලා මාව මරණයට පත්කලා. දිව්‍ය ලෝකයේ ඉන්න අතින් දෙව්වරු මගේ මේ යසස දැකලා කොයි විදියට මේ තත්ත්වයක් ලැබුවාද? ලබනවාද? කියලා පුදුමයෙන් වගේ ප්‍රකාශ කරනවා කියලා. ඔය කාරණය ඡත්ත දිව්‍ය පුත්‍රයා ප්‍රකාශ කලා.

එතකොට මේ පොඩි කථාන්තරය ආශ්‍රයෙන් අපට පෙනෙනවා තෙරුවන් සරණ යාමත් පංචශීලය සමාදන්වීමත් කොයිතරම් ආනිශංස සම්පන්නද කියලා. විශේෂයෙන්ම හිතා ගන්න තියෙන්නෙ අර ශීලසමාදානය - දැන් මේ පින්වතුන් කවුරුත් දන්නවා සිල් සමාදන්වීමට කලින් සරණයාමක් කරනවා. තුණුරුවන් සරණයාමත් සුළු පටු දෙයක් නෙවෙයි. ඒ තුළින් කෙරෙන්නේ තමාගේ ශ්‍රද්ධාව මතුකර ගැනීමයි. ශ්‍රද්ධාව උඩයි ශීලය ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ. යම් ප්‍රමාණයකට ශ්‍රද්ධාව බලවත් නම් ඒ ප්‍රමාණයට ශීල ශික්ෂාපද රැකීමට පෙළඹෙනවා. ශීලයේ පිහිටියා වෙනවා. ඉතින් ඡන්ත මානවකය අර විදියට ගාථා කිය කියා යනකොට - ඒකට කියන්නේ තුණුරුවන් ගුණ සිහිකරමින් යාමයි. බුද්ධානුසසති, ධම්මානුසසති සංඝානුසසති වශයෙන් තුණුරුවන් ගුණ සිහිකරමින් ගියේ - ඒ සිතීන්, ඒ ආසන්න සිතීන්, කවරිය කිරීම නිසා තමයි දිව්‍ය ලෝකයේ අර තත්ත්වය ලැබුවේ. අපි ධර්මයෙ අහලා තියෙනවා, දැන් කෙනෙකුගේ ඊළඟ උත්පත්තිය ගැන කියවෙන කොට ගරුකකම් කියල කියන ආනන්තරය කම් වැනි බරපතල කමියක් නැත්නම් මව මැරීම, පියා මැරීම, රහතුන් මැරීම, බුද්ධ ශරීරයෙන් ලේ සෙලවීම, සංඝභේද කමිය - ඇතැම් විට දක්වනව නියත මිථ්‍යාදෘෂ්ටියත් එකක් හැටියට - ඒ විදියෙ බරපතල කර්මයක් ඉදිරිපත් නුනොත් කෙනෙකුගේ ඊළඟ උත්පත්තිය තීරණය කෙරෙන්නේ අවසාන අවසථාවේ කරපු කර්මයකින් හෝ, කලින් කරලා අවසාන අවසථාවේ සිහිපත් කළ කර්මයකින්. ඒකට කියනවා ආසන්න කර්මය කියලා. එතකොට ගරුක කර්මය නැති වෙනකොට ආසන්න කර්මය. ඒකත් නැතිවෙනකොටයි ඊළඟට අර ආවිණිණ කියලා කියන තමන් නිරන්තරයෙන් කිරීම තුළින් පුරුදු කරගත්තු කර්මයක් ඉදිරිපත් වෙනවා. එහෙමත් නැතිවෙනකොට වෙන යම්කිසි අවසථාවක කළ 'කටතනා' නමින් හඳුන්වන යම්කිසි කර්මයක් කොහොම නමුත් ඉදිරිපත් වෙනවා ඊළඟ උත්පත්තියට. දැන් මෙතන අපට පෙනෙනවා ආසන්න කර්මය. බුදු පියාණන් වහන්සේ ඇත්ත වශයෙන් ඒ අවසථාවේ වැඩියේ මරණයෙන් ගැලවීමට නොවෙයි. උන්වහන්සේගේ මහා කරුණා සමාපත්ති ඤාණය තුළින් පෙනෙන්නට ඇති ඡන්ත මානවකයා තුළ අර විදියේ ගැඹුරු ශ්‍රද්ධාවක් ඇති කර ගන්න ශක්තියක් තිබෙනවා කියලා. එතකොට අවසාන සිත සකස් කිරීමටයි බුදු පියාණන් වහන්සේ එතනට වැඩිම කළේ. ඒ හැටියටම ඡන්ත මානවකයන් මෙතෙක් අහලවත්

නැති, මෙතෙක් නොගිය සරණ යාමක් කලා. මෙතෙක් අහලවත් නැති ශීලයක් සමාදන් වුනා. ඒ සුලු වෙලාව තුළ ඇති කරගත්තු කුශල චේතනාවෙනුයි අර විදියේ දිවා සම්පත්තියක් ලැබුවේ.

එතකොට අපි ඒ තුළින් කල්පනා කරන්නට ඕන. ඇත්ත වශයෙන්ම අපේ ශීල සමාදානය තහවුරු වෙන්නේ, ශ්‍රද්ධාව පිහිට කරගෙනයි. කෙනෙකුට කියන්න පුළුවන් නම් "නත්ථී මෙ සරණං අසාදං බුද්ධො මෙ සරණං වරං." මට වෙන පිහිටක් නැත. බුදුරජාණන් වහන්සේම මට පිහිටයි. ධර්මයම මට පිහිටයි. සංඝයා වහන්සේම පිහිටයි" කියලා ඒ තරම් ප්‍රබල ශ්‍රද්ධාවක් තිබෙනව නම් ඒ තැනැත්තා ඒ සරණ යාම කරනවා. සරණයාම කියල කියන්නේ පිහිට සොයා යාම. ඒ පිහිට සොයන්න වෙන්නේ, ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා තුළිනුයි. බුදුරජාණන් වහන්සේට කවුරුවත් ගලවගන්න බැහැ. නමුත් අර ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා වැඩීමට ආරම්භය සරණගමනයයි. ඒකයි මේ කාලයේ පවා ශීල සමාදානයට කලින් තුන්වරක්ම "බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි" ආදී වශයෙන් මේ අපි සරණයාම කරන්නේ. ඒක එසේ මෙසේ දෙයක් නොවෙයි. දැන් එතකොට මේ ඡන්ත මානවකයාට ඒ බුද්ධ කාලයේ තිබුණු මාරක අනතුරක් නිසා, උවදුරක් නිසා, ඒ විදියට හදිසියේ ජීවිතය නැති වුනා. ඒ බුද්ධ කාලයටත් වඩා මේ කාලයේ ඉන්න මානවක මානවිකාවන්ට - දරු දැරියන්ට - මග නොවේ කොයිතරම් උපද්‍රව අනතුරු තියෙනවාද කියල මේ පින්වතුන් දන්නවා. පාරේ මේ පැත්තේ ඉඳල එහා පැත්තට පනින්න කලින් මේ පුංචි අපි යටකරගෙන යන්න අධිවේගී දැවැන්ත වාහන විදියක් විදියක් ගානේ දුවනවා. ඒවගේම මේ පුංචි අපේ මහ වියදම, වර්තය, ජීවිතය, කොල්ල කාගන්න නොයෙකුත් ආකාරයේ පල්හොරුන්, දාමරිකයන්, මිනීමරුවන්, හන්දියක් හන්දියක් ගානේ ඉන්නවා. දැන් එතකොට මේ මෑත යුගයක ඉඳලා බෞද්ධ ජනතායකයින් පාසැල් සිසුන්ට පාසලෙන් පිටත්වෙන අවස්ථාවේදී, පාසැල් වැඩ නිමකරලා ගෙදර යන අවස්ථාවේදී, මේ අපි කලින් සඳහන් කළ ගාථා තුන සිහිපත් කරන්න, ඒවා කියන්න, පිළිවෙතක් හැටියට යොදලා තියෙනවා. මේ කාලේ ඒ ගාථාවල අර්ථය පවා තේරුම් කරලා දෙන්න කෙනෙක් නෑ. ඒවා විකෘති කරගෙන විහිළු බවට පත්කරගෙන ඇතැම් කෙනෙක් ඉන්නේ. නමුත් ඉතාම බලසම්පන්න ගාථා තුනක්. දැන් බුද්ධකාලයටත් වඩා මේ කාලයේ අනතුරු බහුල

නිසා අපට කියන්න වෙන්නෙ පාසැලෙන් පිටවෙන අවසරාවේ නෙවෙයි ගෙදරින් පිටවෙන අවසරාවේ - පාසැල්යන්න පිටවෙන අවසරාවේ - පවා පුළුවන්කමක් කියෙනවා නම් මේ ගාලා තුන සිහිපත් කරගෙන, එහෙම නැත්නම් යටත් පිරිසෙයින් 'බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි. ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි. සංඝ සරණං ගච්ඡාමි' කියලා ආසන්න සිතෙන්ම පිටවෙන එක හොඳය කියලා. යටත් පිරිසෙයින් අර කියාපු විදියෙ අනතුරක් ආවත් හොඳ තැනක උත්පත්තියක්වත් ලබන්න පුළුවන් තුණුරුවන් සිහිපත් කරගෙන ගෙදරින් පිටඋනොත්. ඔන්න ඔය විධියයි දැන් කියෙන තත්වය.

ඉතිං ඒ වගේම අපට පෙනෙනවා ඒ තුණුරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව, සරණයාම, එක්කම ශීල සමාදානයත් අර තරම්ම බලසම්පන්න දෙයක්. පඤ්චාසීලය උනත් සුලුපටු දෙයක් නොවෙයි, ගිහියාගේ නිත්‍ය ශීලය වශයෙන් තිබෙන. ඒ ශීලය පමණක් සමාදන් වෙලා ඒ සුලු වෙලාවක් තුළ දැඩි අධිෂ්ඨානයක් ඇති කරගන්න ඇති ඡත්ත මානවකයා. මගේ ජීවිතයේ ඉතිරි කාලය තුළ මම කිසිම සතෙක් මරන්නෙ නෑ, සොරකමක් කරන්නෙ නෑ කාමයෙහි වරදවා හැසිරෙන්නෙ නෑ, බොරු කියන්නෙ නෑ, සුරාපානය කරන්නේ නෑ, කියල. ඒ ගත්තු අධිෂ්ඨාන ශක්තියයි - වැඩි කලක් රැක්කෙ නෑ. සුලු මොහොතක් තුළ ඇතිකර ගත්තු ශක්තිය තුළින් අර තරම් දිව්‍ය සම්පත් ලැබුවේ. එතකොට ඊටත් වඩා ආනිශංස සම්පන්නයි මේ පිංවතුන් අහල කියෙනවා උපෝසථ අධංග ශීලය. දැන් මේ බොහෝ දෙනෙක් සමාදන්වෙලා කියෙන්නෙ පෙහෙවස් වශයෙන් උපෝසථ අධංග ශීලය. ඒ අඡ්චංග ශීලයේත් ආනිශංස දක්වන ධර්ම කථාවකුත් තිබෙනවා. අවම වශයෙන් අඩ දවසක් එක ශික්ෂා පදයක් ප්‍රබලව රැකීමේ ආනිශංස දක්වන පුදුම විදියේ කථාන්තරයකුත් ධම් සාහිත්‍යයේ සඳහන් වෙනවා. දැන් මේ පිංවතුන් මේ කාලයේ ඇතැම් විට ලොකු හැටියට සලකන්නෙ නැති විකාල හෝජන ශික්ෂාපදය හරියාකාර දැඩි අධිෂ්ඨානයකින් ජීවිත පරිත්‍යාගයකින් රැකි එක්තරා දුගී මනුෂ්‍යයෙක් වෘක්ෂ දේවතාවෙක් වූන කථාන්තරයක් ධර්ම සාහිත්‍යයේ සඳහන් වෙනවා. ඒක මේ විදියටයි කියවෙන්නෙ.

හිමාලයේ ඉඳලා අවුරුද්දක් පාසා කොසඹූ නුවරට පැමිණෙන පන්සීයක තාපස පිරිසක් හිටියා. කොසඹූ නුවරට එන්නෙ කොසඹූ

නුවර ඒ කාලයේ හිටිය සෞම්‍ය සිටාණන් පාවාරිය සිටාණන් කුක්කුට සිටාණන් කියල කියන සිටුවරුන් තුන්දෙනෙක් ඒ තාපස වරුන්ට ආරාධනා කරලා තිබුනා 'චූසි භාර මස තුළ හැම අවුරුද්දකම අපෙන් උපස්ථාන ලබන්න එන්න' කියලා. ඒ ආරාධනාව අනුව පිටත්වෙලා එන තාපසයින් එක්තරා අවස්ථාවක කැලේ කෙළවර තිබුනු මහා විශාල නුග ගසක් මුල ටිකකට නැවතුනා, විවේක ගන්න. තාපසයින් අතර ප්‍රධාන තාපසයා කල්පනා කළා මේ නුග ගහට අධිගෘහිත දේවතාවා එසේ මෙසේ කෙනෙක් වෙන්න බෑ. මහා බල සම්පන්න කෙනෙක් වෙන්න ඕනෑ කියලා නිකමට වගේ හිතුවා මේ අපේ පිරිසට පැන් ලබා දෙනවා නම් මේ දේවතාවගේ අනුභවයින් අපට බොහොම වටිනවා. මේ වෙලාවේ ප්‍රයෝජනවත් දෙයක් කියලා. හිත නවත් එක්කම ඒ හැම දෙනාටම පැන් පහළ වුනා එතන. ඊට පස්සේ කල්පනා කළා අපට නාන්න පැන් ලැබෙනවා නම් හොඳයි කියල. ඒ කත් එහෙමම ලැබුනා. ඊට පස්සේ කල්පනා කරා අපට ආහාරයක් ලැබෙනවානම් හොඳයි කියලා. පන්සිය දෙනාටම ආහාරයක් ඒ විදියටම ලැබුනා. ඊළඟට අර තාපසයා හිතනවා මේ තරම් අපි හිතන හිතන දේවල් දෙන්න ශක්තියක් තියෙන මේ දේවතාව අපිට දකින්න ඇත්නම් හොඳයි කියලා. එතකොට අර නුග ගහේ මුල් අතරින් මේ දේවතාවා මහානුභාව සම්පන්න සවභාවයකින් පෙනී සිටියා. ඊළඟට මේ තාපසය අහනවා ඔබ කොයි විදියේ පිනක් කරලද මේ තත්ත්වය ලැබුවේ කියලා. ඔන්න එතකොට අර දේවතාවා ලැජ්ජයි කියන්න, පින බොහොම සුලු දෙයක් නිසා ලැජ්ජයි කියන්න. අදි මදි කළා. නැවත නැවත ඇවිටිලි කළහම ඔන්න කියන්න පටන් ගත්තා. ඒ සම්පුණ්‍ය ප්‍රවෘත්තිය මේ විදියටයි ධර්මයේ දැක්වෙන්නේ.

සැවැත් නුවර අනෝපිඬු සිටාණන්ගේ ගෙදර වාරිකුයක් තිබුනා හැම පොහොය දවසකම ගෙදර කවුරුත් සිල් රකිනවා. කොයිතරම් ද කියතොත් කිරිබොන දරුවන්ගේ පවා කට සෝදලා දවසේ ඉර අවරට යන අවසථාවේදී කටසෝදලා වතුමඬුර කටේ තබල ඒ කුඩා අවදියේ පටන්ම විකාල හෝජන ශික්ෂාපදය පවා රකින්න පුරුදු කරන සිරිතක් තිබුණා. ඒ තරමටම දැඩිව හැම දෙනෙක්ම පොහොය අටසිල් රැකීමේ සිරිතක් තිබුණා. එතකොට එක දිනක් ඒ ගෙදරට කුලී වැඩ සොයාගෙන ආව ඉතාම දුප්පත් මනුෂ්‍යයෙක්. ඒ මනුෂ්‍යයා ඇවිල්ල වැඩි කලක්

උනෙ නෑ ඊළඟ පෝයදවසේ සිටාණන් විහාරයේ ඉඳල ඇවිල්ල ගෙදර අයගෙන් අහනවා අහවල් අර කුලී කරුවට කිව්වද, අද පෝය දවස බව කියලා. කියන්න බැරවුනා කියල කිව්ව. "එහෙනම් එයාට විතරක් කෑම ටිකක් තියන්න හවස් වරුවට" කියල වෙනම කෑම ටිකක් එයාට සුදානම් කරලා තියලා අනිත් අය අර කියාපු පිළිවෙතේ හිටියා, කුඩා දරුවා පවා ආහාර නොගෙන. ඉතින් ඔය අතරෙ හවස් වෙලා අර මනුෂ්‍යයා ආව ඉතාමත්ම මහන්සිවෙලා වැඩ කටයුතු කරලා. ඇවිල්ලා ඒ ආහාර ටික දුන්නාම ටිකක් කල්පනාවේ වැටුනා. කොතෙක් කුසගින්න තිබුනත් එකපාරටම කෑවේ නෑ, කල්පනා කළා මොකද වෙනදා නම් මේ ගෙදර කොතෙකුත් බත් දෙන්න, වෑංජන දෙන්න, කියලා එහෙම කෑගහනවා පොඩි දරුවෝ හේම. අද කිසිම සද්දයක් නැහැ. ඊළඟට ඇහුවා මේ කට්ටිය කෑම කාලද ඉන්නෙ කියලා. නෑ කිව්වා. මොකද? කියල ඇහුවාම කියනවා මේ වගෙ පෝය දවස් වල අපේ සිරිතක් තියෙනවා. සිටාණන් මේ කුඩා දරුවන්ට පවා මෙන්න මේ විදියට විකාල හෝජන පිළිබඳ ශික්ෂාපදය රකින්න සලස්වනවා" කියල. කිව්වහම මේ මනුෂ්‍යයා අහනවා මටත් පුළුවන්ද මේ පොහොය අටසිල් සමාදන් වෙන්න කියලා. ඒකනං අපි දන්නෙ නෑ සිටාණන්ගෙන් අහන්න ඔනෙයි කිව්වා. එහෙනං ගිහිල්ල අහන්නෙයි කිව්ව. ඉතිං සිටාණන්ට ගිහිං කිව්වාම කිව්ව එහෙම නං කරන්න තියෙන්නෙ දැන් පෝයෙන් අඩ දවසක් පෙහෙවස් රකින්න තාම ඉඩතියෙනවා එයාට කියන්න කටසෝදගෙන අධිෂ්ඨාන කර ගන්නෙයි කියල මේ විකාල හෝජනය පිළිබඳ ඒ ශික්ෂාපදයත් මුල් කරගෙන ඒ පොහොය අටසිල්.

ඉතින් මේ මනුෂ්‍යයන් ඒ විදියට කළා. රැවෙනකොට අර කුසගින්න නිසාත් වෙහෙස නිසාත් දරා ගන්න බැරි වේදනාවල් ආවා. එතකොට මේ මනුෂ්‍යයා කලේ මොකක්ද? කඹයකින් කාමරයක යම්කිසි දෙයක් බැඳලා කෙළවරක් අල්ලා ගෙන පෙරලෙන්න පටන් ගත්තා වේදනාව උහුලගන්න බැරිව. ඒ මනුෂ්‍යයින් ගිහිල්ල සිටාණන්ට කිව්වහම සිටාණන් වතුමධුරන් අරගෙන ඇවිල්ලා බොහොම පෙරැත්ත කළා "මොකද මේ අසහනයෙන්?" කියල ඇහුවම මට වාතරෝගයක් මතුවෙලා තියෙනවා වෙහෙස නිසා" කියල කිව්වා. එහෙනම් මේ වතුමධුර ගන්න කියල කිව්වා. ස්වාමීන් වහන්සේත් ගන්නවාද කියලා ඇහුවා. නෑ මට නම් අපහසුවක් නෑ ගන්නෙයි කිව්වා. අනේ මට අවසර දෙන්න මේ

පොහොය අටසිල් රැකීමේදී මට මුළු දවස කරන්නත් බැරවුනා, මේ ටිකවත් මට පිරිසිදුව කරන්න මට ඉඩ දෙන කියල වතුමඬුරත් ප්‍රතිකෂේප කලා. ඉතින් එහෙම පිටින්ම කුසගින්නෙන්. ඒ හින්දා එළිවෙන ජාමෙට ඉවසන්න බැරව අත්තිමට ඒ මනුෂ්‍යයා කාලක්‍රියා කරල අර කියාපු නුගගහේ වාක්‍ෂදේවතාව වෙලා උපන්නා. ඔන්න ඕකයි ප්‍රවෘත්තිය. එහෙම කියලා ඊළඟට වාක්‍ෂදේවතාව කියනවා ඒ සිටාණන් බුද්ධ මාමකයි, ධම්ම මාමකයි, සංඝ මාමකයි. ඒ සිටාණන් ඇසුරු කිරීම නිසයි මට මේ වාක්‍ෂදේවතා සම්පත්තිය ලැබුණේ කියල. ඕක අභනවත් එක්කම අර තාපසයින් - ඒ වෙනකොට ඒ ගොල්ලො දන්නෙවත් නෑ බුදු කෙනෙක් පහල වෙච්ච බව මේ කොසඹෑනුවර නිසා. එතකොට ඒ තාපසයින් ඔක්කොම නැගිටලා බුද්ධ කියලාද කියන්නේ? එසේය. බුද්ධ කියලා ද කියන්නේ කියල තුන් සැරයක්ම ඇහුව. බුදුකෙනෙක් පහළවුන බවත් දන්නෙ නෑ. ඉතින් ඒ විදියට බුදු කෙනෙක් උපන්නා කියන ඒ ප්‍රවෘත්තිය දැන ගත්තට පස්සේ ඒ තාපසවරුනුත් අර සිටාණන් තුන්දෙනාටත් ඒ කාරණය දන්වලා සැවැත් නුවරට ගිහිල්ලා බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් බණ අහල රහත්වෙලා පැවිදි භූමියට පත් වුනා.

එතකොට අන්න අර කතාන්තරය තුළින් අපට පෙනෙනවා අඩ දවසක් රැක්ක උපෝසට සීලයෙන් අර තරම් ආනිසංස ලැබුණා. මේ කාලේ නම් දැන් අපේ තර්ක කාරයින් බොහෝවිට කියන දෙයක් තමයි අනිත් ශික්‍ෂාපද කෙසේ වෙතත් විකාල භෝජනය ගැන. ඒ ආහාර ගැනීමෙන් කාටවත් හිංසාවක් වෙන්නෙ නෑ නේ. ඉතින් සමහරවිට අභනවා "බත් කාල අපායේ ගියේ කවුද?" කියල. ඒ විදියට අභන අයත් ඉන්නව. එතන බත් කෑම නො කෑම නෙවෙයි ප්‍රශ්නය තියෙන්නේ. මේ කියාපු තමන් ප්‍රතිඥා කරගත්තු සමාදන් ශීලය දැඩි අධිෂ්ඨානයකින් රැකීම තුළින් සිත පිරිසිදු කර ගන්නා. සිත කෙලින්කර ගන්නා. තුණුරුවත් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන්, ඒ ශීල සමාදානයෙන්, අවංක භාවයෙන් සිත කෙලින් කරගන්නා. ඒකේ ආනිශංසයයි අර දුගියාට ලැබුනේ. එතකොට අපි කල්පනා කරන්න ඕනෑ අන්න ඒ විදියටයි. සුලුකොට තැකිය යුතු දෙයක් නොවෙයි විකාල භෝජන ශික්‍ෂාපදය පවා. කවර ශික්‍ෂාපදයක් වුනත් මේ බුද්ධ ශාසනයේ හරියට රැ ක්කොත් ඒක ආනිශංස සම්පන්න බව මේක තුළින් අපට පැහැදිලිව පේනවා.

ඊළඟට මේකටම අදාළ තවත් කොතෙකුත් ධර්ම කථාන්තර තිබෙනවා. ශීලාදී ගුණධර්ම පිළිබඳව විශේෂයෙන් සඳහන් කළයුතු තවත් කාරණයක් තමයි, තවත් වටිනා දේශනාවක් තමයි, බුද්ධ කාලයේම හිටියා කුටදන්ත කියල එක්තරා බ්‍රාහ්මණයෙක්, ඒ බ්‍රාහ්මණයා බොහොම ධනවත් කෙනෙක්. එයාට විශාල යාගයක් පවත්වන්න ඕනෑකමක් තිබුණා. ඒ යාගය පවත්වන්න කල් ඇතුළතම ගවයින්, වසුපැටවුන්, එළුවන්, බැටළුවන් ආදී ඒ සතුන් හත්සිය, හත්සිය, සුදුනම් කරගෙන ඒ සතුන් ගස්වල බැඳලා ඊළඟට කල්පනා කරනවා. අහන්න ලැබුණා මේ බ්‍රාහ්මණයාට ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයන් මහත්පල මහානිශංස වන විදියට යාග පවත්වන ක්‍රමයක් දන්නවා කියල. ගිහිල්ල බුදුපියාණන් වහන්සේ එක්ක සාකච්ඡාවක් ආරම්භ කළා. ඉතාමත්ම මහත්පල මහානිශංස වන විදියට යාගයක් පවත්වන්නෙ කොහොමද කියන මාතෘකාව ලඩ.

බුදුපියාණන් වහන්සේ අතීත ප්‍රවෘත්තියක් ආශ්‍රයෙන් - අතීත ජාතියක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුරෝහිත කෙනෙක් හැටියට ඉපදිලා මහා විජිත කියන රජුට - මහා විජිත රජුපුරුවන්ට විශාල වස්තු සම්භාරයක් තිබුන - මුළු රටම සම්බන්ධ කර ගෙන මහා පරිමාණයෙන් විශාල යාගයක් පැවැත්වුවාය. ඒ යාගයේදී කිසිම සතෙකුට හිංසාවක් කළේ නැහැ. ඒ යාගයට සම්බන්ධ වූ මනුෂ්‍යයින්ටත් බලකිරීමක් නොකර ඉතාමත් ධාර්මික අන්දමින් විශාල යාගයක් පැවැත් වුවා කියල ඒ කාරණය සවිස්තරව බුදුපියාණන් වහන්සේ වදාලා. ඒ අවස්ථාවේ බ්‍රාහ්මණ පිරිසත් සාධුකාර දුන්නා. අර බමුණක් අන්තිමට ඒක ගැන පැහැදිලා ඉස්සෙල්ලම ඇහුවේ 'මිය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විස්තර කළ ආකාරයට අර පුරෝහිතයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේම වෙන්න ඕන කියල මට හිතෙනවයි කියල. එසේමයි කියල බුදුපියාණන් වහන්සේ ඒක පිළිගත්තට පස්සේ ඊළඟට අහනවා මහානිශංස වන, හැබැයි ඒ තරම්ම සුදුනම්වීම් නැති, වැඩ කටයුතු නැති, තවත් යාගයක් තියෙනවද කියලා. එහෙම ඇහුවම බුදු පියාණන් වහන්සේ කියනව එසේය බමුණ. මෙන්න මෙහෙම යාගයක් තිබෙනවා. මොකක්ද, යම්කිසි කුල පරම්පරාවක සිල්වත් පැවිද්දන් වෙනුවෙන් නිතිපතා දන්දීමේ ක්‍රමයක් තිබෙනවා නම් අන්න ඒ යාගය අර කියපු මහා විජිත රජුපුරුවන්ගේ යාගයටත් වඩා ශ්‍රේෂ්ඨයි කියල. ඊළඟට අහනවා ඊටත් වඩා වැඩකටයුතු සුදුනම්වීම් අඩු නමුත් ආනිශංස වැඩි යාගයක් තියෙනවාද? කියල.

එකකොට බුදු පියාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා. "තියෙනවා." මොකක්ද ඒ යාගය? සතර දිගින් පැමිණෙන සංඝයා වහන්සේලා වෙනුවෙන් විහාරයක් තැනීම. ඒක ඊට වැඩිය ආනිශංස සම්පන්නයි. අවිචර වෙහෙස මහන්සි නොවී කරන්න පුළුවන් එකක්. ඊළඟට අහනවා ඊටත් වඩා වැඩකටයුතු අඩු නමුත් ආනිශංස වැඩි යාගයක් තියෙනවද කියල.

ඔන්න ඒ අවස්ථාවේ බුදු පියාණන් වහන්සේ ප්‍රකාශ කරනවා. යම් කෙනෙක් පහන් සිතින් යුක්තව බුදුන් සරණ යනවාද දහම් සරණ යනවද සහ සරණ යනවාද ඒ යාගය අර කියාපු හැම යාගයකටම වඩා - මහා විජිත රජ්ජරුවෝ පැවැත්වූ අර මහා පරිමාණ යාගයටත් වඩා, ඊළඟට අර කුල ගෙවල්වල දෙන නිත්‍ය දානයටත් වඩා, විහාර දානයටත් වඩා, ශ්‍රේෂ්ඨ යාගයක් කියල. ඊළඟට එතැනින් නැවතුනේ නෑ. බ්‍රාහ්මණයා අහනවා ඊටත් වැඩිය වටිනා යාගයක් තියෙනවද මහත්ඵල මහානිශංස වන. ඒ අවස්ථාවේ තමයි ප්‍රකාශ කළේ බුදු පියාණන් වහන්සේ, "තියෙනවා. යම් කෙනෙක් අර කියපු ප්‍රාණඝාතයෙන් වෙන්වෙනවා නම්, අදින්නාදානයෙන් වෙන්වෙනවා නම් කාම මිච්ඡාචාරයෙන් වෙන්වෙනවා නම්, මුසාවාදයෙන් වෙන්වෙනවා නම් සුරාපානයෙන් වෙන්වෙනවා නම් ඒ යාගය අර්ථක් වඩා ආනිශංස සම්පන්නයි. ඊළඟට ඇසූ ප්‍රශ්නය ඔය්ටත් වැඩිය ආනිශංස සම්පන්න යාගයක් තියෙනවාද කියල. ඒකේදී බුදු පියාණන් වහන්සේ මුළු මහත් ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා ප්‍රතිපදාව දක්වා වදාළා - කෙනෙක් මේ ශාසනයේ පැවිදිවෙලා රහත්බව දක්වා යන.

ඉතින් ඒ මුළු දේශනාවම අහලා කුටදන්න බ්‍රාහ්මණයා කුණුරුවන් සරණ ගිහිල්ලා උපාසකයෙක් බවට පත්වුනා. අර ඒ ඒ තැන බැඳලා හිටපු, මරන්න හිටපු, 700 ක් ගවයින්ට, වස්සන්ට, වැස්සියන්ට ඔක්කොටම අභය දානය දුන්නා. ඒ සතුන් නිදැල්ලේ තණ කත්වා, සීතල වතුර බොත්වා කියලා උන්ට අභය දානය දුන්නා.

ඉතින් මේ කථාන්තරය ආශ්‍රයෙනුත් අපට ජේතවා මේ ශාසනය ආම්පයෙන් නිරාම්පයට යන බව. සාමාන්‍යලෝකයේ ආම්ප දානයයි ලොකු හැටියට සලකන්නේ. ඊට වඩා නිරාම්ප වශයෙන්, ඒ වගේම

සිතට වේතනාවට වඩා ළංව යන අන්දමින් අර තුණුරුවන් සරණයාම, සීල සමාදානය ආදී වශයෙන් බුදුපියාණන් වහන්සේ අමුතම චටිනාකම් රාශියක් මේ ලෝකයට දක්වා වදාළා. ඒ ශීල සමාදානයේ ආනිශංස ඒ විදියේ නොයෙකුත් කථාන්තර ආශ්‍රයෙන් ධර්මයේ දැක්වෙනවා. සාමාන්‍යයෙන් පංච ශීලය රකින ගිහි පින්වතුන්ට මෙලොව වශයෙන් පැමිණෙන ආනිශංස ඇතැම්විට දක්වනවා පහක් හැටියට. යම් කිසි කෙනෙක් ශීල සම්පන්න නම්, ශීල සම්පන්න කෙනෙකුට, ඒ අප්‍රමාදය හේතු කොට ගෙන - එතැන අප්‍රමාදය කියල කියන්නේ දැන් පවිකම් කිරීම, අපි හිතමු ශික්‍ෂාපද පහට අදාළ වැරදි ප්‍රාණඝාතය අදින්නාදානය, කාමමිථ්‍යාවාරය, මුසාවාදය, සුරාපානය කියන දේවල් යම් කෙනෙක් කරනවා නම් ව්‍යාපාරික මට්ටමින් හෝ, පෞද්ගලික මට්ටමින් හෝ, ධර්මයේ හඳුන්වන්නේ ප්‍රමාදයක් හැටියටයි. ප්‍රමාදයට වැටුනා. ඇත්ත වශයෙන්ම මත්පැන් වලින් පමණක් නොවෙයි අර කියාපු දේවල් කරන තැනැත්තා අන්තිමට ඒවා සිතට එන එන අවස්ථාවේ පිස්සෙක් බවට පත්වෙනවා. නොසන්සුන් බවට පත්වෙනවා. ඒක ප්‍රමාදයට හේතුවක්. අන්ත ඒ ප්‍රමාදය නිසා මතුපිටට පෙනුනට සාමාන්‍ය ලෝකයාට පෙනෙන පෙනුමෙන්, සාමාන්‍ය කෙනාගේ අවබෝධයේ හැටියට දියුණුවෙන හැටියට පෙනුනත් ඒ තැනැත්තා යම්කිසි අවස්ථාවක බලවත් පරිහානියකට පත්වෙනවා. ඒක අනුව බුදු පියාණන් වහන්සේ දක්වන්නේ යම් කෙනෙක් ශීල සම්පන්න නම්, පංචශීලය හරියට ආරක්‍ෂා කරනවා නම්, ඒ තැනැත්තාට අප්‍රමාද ප්‍රතිපත්තිය පිහිට කරගෙන විශාල ධනයක් රැස් කරගන්න පුළුවන්ය කියල. සාමාන්‍යයෙන් කෙනෙක් හිතන්න පෙළඹෙන්නේ විශේෂයෙන් මේ කාලයේ පංච ශීලය රකින කෙනෙකුට, දැහැමි කෙනෙකුට, තැනක් නෑ. ධනයක් ලබාගන්න හැකියාවක් නෑ කියලා ඒ විදියට. නමුත් බුදු පියාණන් වහන්සේ නම් පෙනුම් කරන්නේ පංච ශීලය රකින කෙනාටයි ධනය රැස්කරගන්න පුළුවන් වෙන්නේ.

ඇතැම් අවස්ථාවල ධනය කියල කියන්නේ වස්තුවේ තහවුරු බවයි. එතන ප්‍රකාශ කරන්නේ යම් කෙනෙක් කොච්චර හම්බුකළත් මත්පැන් බොමින් අර අනෙකුත් දුරාවාරවල එහෙම යෙදෙනවා නම් ඒ ධනය ඉක්මණින්ම කාබාසිනියා කරලා නැති කර ගන්නවා. අර ශීලවත්තයා ඒ විදියට නොවේ. සමහර විට බුදු පියාණන් වහන්සේ

දක්වනව උපමා වශයෙන් මී මැස්සන් මී වදයක් බදින්නා වගේ, වේයන් වේතුඹසක් බදින්න වගේ බොහොම වෙහෙස මහන්සිවෙලා ධාර්මිකව උපයාගන්නා ධනය සඵාවරයි කියල, තහවුරුයි කියල. අන්න ඒ අර්ථයෙන් තමයි එකකොට පළවෙනි ආනිශංසය වශයෙන් දක්වන්නේ මේ ගිහි ජිත්වතුන් කවුරුත් බලාපොරොත්තුවන හෝගස්කන්ධය ලබනවා. දෙවෙනි ආනිශංසය හැටියට දක්වනවා සිල්වත් කෙනා පිළිබඳව යහපත් කීර්ති රාවයක් ඇතිවෙනවා කියල. යහපත් කීර්ති රාවයක්, නුවණැත්තන් අතර යම්කිසි යශෝසෝමයක්, කීර්ති රාවයක්, හෙමිහිට පැතිරෙනවා. ඒක දෙවෙනි ආනිශංසය. සමාජයේ ජීවනයක් ගත කරන කෙනෙකුට ඒකත් එක්තරා ආනිශංසයක්. වටින ආනිශංසයක්. තුන්වෙනුව දක්වනවා ඒ විදියේ ශීලසම්පන්න පුද්ගලයා යම්කිසි සභාවකට එළඹෙනවා නම්, රජවරුන් සිටින සභාවක් හෝ වේවා, බ්‍රහ්මණයින් සිටින සභාවක් හෝ වේවා, ගෘහපතියන් සිටින සභාවක් හෝ වේවා, ශ්‍රමණයන් සිටින සභාවක් හෝ වේවා, ඒ කොයි සභාවකට පිවිසෙතත් විශාරදව පිවිසෙනවා කියලා හිත මකු කරගන්නේ නැතිව.

මකු කර ගන්නවා කියලා කියන්නේ ඔලුව පහතට හෙළාගෙන බොහොම ලජ්ජාවෙන් වගේ මුණ හංගගෙන ඉන්න එක. කෙලින් හය නැතුව විශාරදව සභාවකට ඇවිල්ලා කතා කරන්න පුළුවන් ශක්තියක් ලැබෙනව තමන්ගේ අර ශීලය පිරිසිදු වීම නිසා. ඒ තුන්වෙනි ආනිශංසය. හතරවෙනි ආනිශංසය හැටියට දක්වනවා මරණ අවස්ථාවේ සිහිනුවණින් කාලක්‍රියා කිරීම. මුළා නොවී හොඳ සිහියෙන්.

දැන් අර ඇතැම් කථාන්තරවල පිංවතුන් අහලා ඇති වුන්ද සුකර්කයා, ඒ උග්‍රත් මරමින් හිටපු මනුෂ්‍යයා, අවසාන අවස්ථාවේ උග්‍රෙක් හැටියට- මනුෂ්‍යහිත නැතිවෙලා - අන්තිමට උග්‍රෙක් වගේ එහාට මෙහාට දුවමින් ඉඳලා දුක් විඳලා, අපාගත උනා. ශීලවත්ත පුද්ගලයාට තමා ඒ කරපු හොඳ ක්‍රියාවක් සිහිපත් කරමින් සතුටුමෙන් අවසාන මොහොත සිහිනුවණින් ගතකරල අර පොතේ කියවෙන්නා වගේ නිද පිබිදියාක් වගේ, දිව්‍ය ලෝකයේ උත්පත්තිය ලබන්න පුළුවන්. පස් වන කාරණය දක්වන්නේ ඇත්ත වශයෙන්ම සුගතිගාමී වෙන්න හැකි බව. ශීලවත්ත පුද්ගලයා ඒ ශීලය හරියාකාර ආරක්‍ෂා කලා නම් අර ඡත්ත

මානවකයා වගේ, අන්ත අර දුගී මනුෂ්‍යයා වගේ, සුගතිගාමී වෙනවා. ඒක පස්වෙනි ආනිශංසය.

තවත් අවස්ථාවක ආනන්ද භාමුදුරුවෝ බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් අහනවා "භාග්‍යවතුන් වහන්ස මේ ලෝකයේ සුවද වර්ග තුනක් තිබෙනවා. සමහර ගස්වල මුල් සුවදයි, සමහර ඒවයි අරටුව සුවදයි, සමහර ගස්වල මල් සුවදයි, එතකොට මුල් සුවද, හර සුවද, මල් සුවද කියලා තුන්ආකාර සුගන්ධයක් තිබෙනවා ලෝකයේ. ඒ හැම සුවදක්ම උඩු සුළඟට යන්නේ නෑ, යටි සුළඟට මිසක්. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, උඩු සුළඟටත් යන, යටි සුළඟටත් යන, උඩු සුළඟට යටි සුළඟට කියන දෙපැත්තටම යන සුවදකුත් ලෝකෙ තිබෙනවාද?" කියල. එතකොටත් බුදු පියාණන් වහන්සේ ඔන්න ප්‍රකාශකරනවා. යම්කිසි ගමක හෝ නියම් ගමක හෝ නගරයක හෝ යම් ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ බුදුන් සරණ ගිහිං තිබෙනවා නම්, දහම් සරණ ගිහිං තිබෙනවා නම්, සභුන් සරණ ගිහිං තිබෙනවා නම්, ඒ වගේම සතුන් මැරීම සොරකම් කිරීම, කාම මිථ්‍යාවාරය මුසාවාදය සුරාපානය කියන ඒ පංච දුශ්චරිතයෙන් ඉවත්වෙලා ඒ ශික්ෂාපද රකිනම් පරිත්‍යාග ශීලී නම් ඒ පුද්ගලයා පිළිබඳව ඒ ස්ත්‍රිය හෝ පුරුෂයා පිළිබඳව ගුණරාවයක් මනුෂ්‍යයින් අතරත් දෙවියන් අතරත් ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයින් අතරත් පැතිරෙනවා කියල. ගුණ සුවද පැතිරෙනවා කියල ඒ විදියටත් දක්වලා තිබෙනවා සමහර අවස්ථාවල ශීලානිශංස වශයෙන්.

එතකොට මෙලොව වශයෙනුත් අර ශීලවන්තයාට තමාගේ ජීවිතය යහතින් ගතකරන්න පුළුවන්. ඒ වගේම මේ පින්වතුන් අහල කියෙනවා ශීලාදී ගුණධම් රකින කෙනාට අර විපිළිසර්වච කියල අතීත පොත්වල කියන පසුතැවිල්ල නැතිව නිරන්තරයෙන්ම ලොකු සතුටකින් ඉන්න පුළුවන්. නිරාමිස ජීවිතයකින් ඉන්න පුළුවන්. ඒකට කියනවා නිරවද්‍ය සුඛය කියල. අනවජ්ජ සුඛය කියල කියනවා. වැරදි නොකර මම වැරද් දේක් කරල නෑ කියන ඒ සිතුවිල්ල ලොකු සතුටක්. ඒක තුළින් සතුටක් ඇති කරගන්න පුළුවන් වෙනවා. එතකොට ඒ සතුටම තමයි ඊළඟට ඒ ශීලයෙ මෙලොව වශයෙන් දක්වන ආනිශංසය ආරම්භක වශයෙන් කිව්වොත්. නමුත් මේ ශාසනික ගුණධර්ම අතරින් අපි කවුරුත් දන්නවා, ශීලය තමයි පදනම මේ ගුණධර්ම වගාවට. සංසාරදුක කෙළවර කිරීම

පිළිබඳ කථාවේදී ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා කියන පුණ්‍යස්කන්ධ තුනක් දක්වනවා. ශීලය පිහිට කරගෙනයි සමාධිය වඩන්නේ, සමාධිය උපකාර කරගෙනයි ප්‍රඥාව දියුණු කරගන්නේ, ඒක නිසා තමයි ත්‍රිවිධ පුණ්‍යස්කන්ධයක් ධර්මයේ දැක්වෙන්නේ, ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා නමින්.

එතකොට ඒ ශීලය විවිධයි. මේ පින්වතුන් දන්නවා දැන් සාමාන්‍ය නිත්‍ය ශීලය වශයෙන් පංච ශීලය තිබෙනවා. තවත් පුළුවන් නම් ආජීව අෂටමක ශීලය කියලා මේ අවස්ථාවේදී ඇතැම් කෙනෙක් සමාදන් වුනා වගේ වචනයක් රැකගැනීම. කොටින්ම කියතොත් කයත්, වචනයත් හික්මවා ගැනීම පිළිබඳ අදහසයි ශීලය තුළ තිබෙන්නේ. ඒක හිතේ උපකාරය ඇතිවයි කරන්නේ. හිතේ නියෙන අධිෂ්ඨාන ශක්තිය පෙරදැරි කරගෙන. එතකොට ශීලයේ වටිනාම දේ තමයි සමාදන් වෙනවා කියල කියන්නේ. අධිෂ්ඨාන කරගැනීම. මේ අධිෂ්ඨානය තුළින් යම්කිසි ස්ථාවර බවක් ඇති කරගන්නවා. ඒ තහවුරු බවක් නැතිව සමාධියක් ගොඩනගා ගන්න බෑ. වෛත්‍යයක් ගොඩනගන්න බැරුව වගේ හරි පදනමක් නැතුව මේ සිත සමාධියකට ගොඩනගා ගන්න බෑ, අවම මට්ටමෙන් පංචශීලයවත් නැතුව. පොතේ එන උපමාවක් නොවෙතත් මේක තේරුම් කරගන්න ගත්තු උපමාවක් වශයෙන් කියන්න පුළුවන්.

අපි මේ සංසාරයේ විවිධාකාර ජීවිත අනන්ත කාලයක් මේ විදියට ගත කරලා තියෙනවා. යකෂයින් ප්‍රේතයින් තිරිසනුන් හැටියට වැඩි වශයෙන්, ඉදහිටලා දෙව්වරුන් බ්‍රහ්මයින් හැටියට මනුෂ්‍යයින් හැටියට. එතකොට අපේ මේ විෂ්කෘණයේ, අපේ හිතේ, තැන්පත් වෙලා තිබෙන හොඳ නරක ගොඩක් තිබෙනවා. බොහෝවිට නරක පැත්තයි වැඩිපුර තියෙන්නේ. මේවා කර්ම විපාක වශයෙන් නිරන්තරයෙන් අපේ සිත්වල මතු වෙනවා. අර ලිප උඩ තියෙන වළඳක ඇති ඒවා පැසෙන කොට විටින් විට එක එක දේවල් උඩට එන්න වගේ කර්ම උඩට එනවා. මේවා යටට දමලා තමන්ගේ හිත තහවුරු මට්ටමකට ගේන්න උපකාර වෙන්නේ මේ ශීල අධිෂ්ඨානයයි.

දැඩි අධිෂ්ඨානයක් යම් අවස්ථාවක් ගත්ත නම් - මෙතෙක් සතුන් මරමින් හිටපු, සතුන් මැරීම රක්‍ෂාවක් හැටියට කරමින් හිටපු, විනෝදයට හෝ රැකියාවක් හෝ හැටියට කරමින් හිටපු, කෙනෙක් දැඩි අධිෂ්ඨානයක්

ගත්තා නම්, අද මේ මෙහොතෙ හිට මම කිසිම කෙනෙකුට හිංසාවක් කරන්නෙ නෑ කියලා - ඒ අධිෂ්ඨාන ශක්තිය තුළින්ම අර ඒකට අදාළ අතීත කර්ම වේග බොහෝ දුරට යටපත් වෙනවා. ඒවාට මතුවෙන්න ඉඩ දෙන්නෙ නෑ අර හිත, ඒවා මතුවෙනකොට. මේකයි ඒ ධර්මතාව. භොරකම පිළිබඳවත් එහෙමයි. ඇතැම් කෙනෙකුට උත්පත්තියෙන්ම භොරකම පුරුද්දක්වෙලා තියෙනවා. ඒකෙන් පෙන්නුම් කරනවා අතීත චරිත ලක්ෂණ. නමුත් දැඩිව අධිෂ්ඨාන කළොත්, ඒ අධිෂ්ඨානය පෙරමුණේ තබා ගන්නේ අන්ත අර සරණ ගමනයයි, තුණුරුවන් සරණ යාමයි. ඒක ඒ අධිෂ්ඨාන ශක්තිය. භොරකම පිළිබඳවත් අනිකුත් ඒව පිළිබඳවත්. කොටින්ම කියතොත් මේ පංචශීලයට අදාළව තිබෙන්නෙ අපි මේ අනන්ත කාලයක් සංසාරයේ ධර්මය මුණනොගැසුන අවස්ථාවල කරපු වැරදි ටිකයි. පංච ශීලය කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ ගොනු කරල දැක්වුවේ. මේවාට අදාළවයි අපි අනන්තකාලයක් මේ සංසාරයේ වැරදි කරලා තියෙන්නෙ.

එතකොට දැන් නිවන් බලාගෙන යනවා නම්, ආරම්භක වශයෙන් මෙන්න මේ පහවත් නිත්‍ය ශීලය හැටියට රකින්න ඕනෑ. ඕකයි පංච ශීලයේ වටිනාකම, සුලුපටු දෙයක් නොවෙයි එතනත්. ඒවා ආවට ගියාට නෙවෙයි, දැඩිව අධිෂ්ඨාන කරගෙන. ඊට අමතරව තමයි ඔය පොහොය අටපිල් ආදි වශයෙන් තව තවත් තියෙන්නෙ. ඊළඟට හික්කුශීලය ඊටත් වඩා පුළුල්. යම් ප්‍රමාණයකට පදනම ශක්තිමත් නම් - දැන් මේ පින්වතුන් දන්නවා ඔය අහස්මාලිගා වගේ හදන ගොඩනැගිලිවල ගොඩනැගිල්ලේ උඩහරිය විතරක් ගොඩ නගනව නොවෙයි. ඊට කලින් කොච්චර - මේ ඉංජිනේරු මහත්කුරු දන්නවා ඇති - අර පදනම දමාගන්න කොයි තරම් වෙහෙස වෙනවාද? වැලිගොඩක හැදුවොත් කඩාගෙන වැටෙනවා නේ. අන්ත ඒක නිසා තමයි අර සංඝයා වහන්සේලාට ඒ ඉහල මට්ටමකින් ඉහල ඉලක්කයන් තබාගෙන නිවන් දකින්න බලාපොරොත්තුවෙන් වැඩ කරන සංඝයා වහන්සේලාට බුදුපියාණන් වහන්සේ ඊටත් වඩා සියුම් අන්දමින් විශාලවූ ප්‍රාතිමෝක්ෂසංචර ශීලයක් වදලා.

දැන් සංඝයා වහන්සේලාට අයිති සිවු පිරිසිදු ශීලය කියල කියන ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංචර ශීලය, ඉන්ද්‍රිය සංචර ශීලය, ආජීව පාරිශුද්ධි ශීලය,

ප්‍රත්‍යයසන්නිශ්‍රිත ශීලය, කියන ශීලයක් දක්වලා තියෙනවා. ඒ විදියට ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වැඩෙන ශීලයක් මේ ශාසනයේ තියෙනවා. ඉතිං හිතාගන්න තියෙන්නේ මේ සංසාරය කියන්නේ එහෙම පිටින්ම මඩ ගොහොරුවක්. මේ මඩ ගොහොරුව මත අපි භාවනාවට ඉදගන්නව නම් ඉදගන්න ඕනෙ යම්කිසි වේදිකාවක් හදාගෙන. පොඩි වේදිකාවක් හදගන්න වෙනවා. ඒ වේදිකාව කණු පහක් හිටවලත් හදාගන්නත් පුළුවන් පංච ශීලය හැටියට. කණු අටක් හිටවලත් හදගන්න පුළුවන්, පොහොය අටසිල් හැටියට. දහයක් හිටවල දසසිල් හැටියට. අන්න ඒ විදියටයි, හිතා ගන්න තියෙන්නේ. ඒකයි බුදුපියාණන් වහන්සේ මේ ශීලයේ පිහිටලා සමාධිය වඩන්නෙයි කියන්නේ. සිත යම්කිසි අරමුණක නොසෙල්වෙන අන්දමින් පවත්වා ගන්න පුළුවන් වෙන්නේ පසු තැවිලි ආදිය නැති තත්ත්වයක් හිතේ ඇති කරගත්තොත් තමයි. ඒකට උපකාර වෙන්නේ යම්කිසි විශේෂ කාල සීමාවක් තුළ රැක්ක සීලයයි. ඒ කාල සීමාව දික්වුන පමණට ඒ ශීලය ශක්තිමත්. නමුත් අවම මට්ටමින් හරි යම් කිසි අවස්ථාවක අධිෂ්ඨාන කරගන්නවා. අද ඉඳලා, මේ මොහොතේ ඉඳලා මම වෙන මනුෂ්‍යයෙක්. මගේ චරිතය, මගේ ජීවිතය, පූර්ණ පරිවර්තනයකට හැරවීමේ ආරම්භක අවස්ථාවටයි මේ මුල්ගල තැබුවේ, කියල අර ජත්ත මානවකයා වගේ ශීලයක් අධිෂ්ඨාන කර ගත්ත නම් එද ඉඳල අන්න ඒ තැනැත්තාට නිරවද්‍ය සුඛය - අර නිරාමිස සෑපය - ඇතිවෙනවා. එතන ආචර්ජනා කිරීමෙනුයි ඒ සෑපය ලැබෙන්නේ.

ශීලයේ තියෙනවා අධිෂ්ඨානයත් ආචර්ජනාවත් කියලා දෙපැත්තක්. අධිෂ්ඨානය ඉබේම අර සමාදානය තුළ තිබෙනවා. කවුරුවත් කිව්වට බයේ නොවෙයි. 'සමාදන්වෙමි' කියලා තමන්ම ඒක මුළු හිතින්ම පිළිගෙන ඒ ප්‍රතිපත්තිය අධිෂ්ඨාන කරගන්නවා. ඊළඟට එහෙම අධිෂ්ඨාන කරගෙන ඒක රැකීම තුළින්, ඒ රැක්ක බව ආපසු හැරලා බලන කොට - ආචර්ජනය කළා කියල කියන්නේ නැවත සලකා බලනවා ආපසු හැරලා - උදේ අධිෂ්ඨාන කරගත්තු ශීලය රැ ආපසු හැරලා බලන කොට ඒක හරියට රැකිලා තියෙනවා නම්, දවසේ නොයෙකුත් එදිනෙදා ජීවිතයේ කරදර මධ්‍යයේත් මේවා මම රැකගත්තා කියල ඒ තැනැත්තාට ලොකු සතුටක් දැනෙනවා. සතියකට පස්සෙ ආචර්ජනය කරලා බැලුවත් මේක නොකඩවා රැක්ක කියල ඊටත් වඩා ලොකු සතුටක් ඇති වෙනවා. මාසෙකට පස්සෙ, අවුරුද්දකට පස්සේ, අවුරුදු

විසිතිස් ගණනක් තිස්සේ යම්කිසි ශික්‍ෂාපදයක් හරියට රැක්කා නම්, ඒක තුළින් විශාල චිත්ත ශක්තියක් සතුටක් ඇතිවෙනවා. ඒ සතුටම තමයි සමාධියට උපකාර වෙන්නේ කියලා ධර්මයේ දක්වල තියෙනවා. සිල්වක් කෙනාට අමුතුවෙන් උත්සාහයක් කරන්න ඕනේ නෑ. 'මට ප්‍රමෝදයක් ඇති වේවා' කියලා සතුටක් ඇති වේවා' කියලා. ඒක ධර්මතාවයයි ශීලවත්තයාට අර පසු තැවිල්ලක් ඇති නොවීම නිසා ප්‍රමෝදයක් ඇතිවෙනවා. ඒ ප්‍රමෝදය ඇතිවුනාම ඒක ප්‍රීතියට හරවා ගෙන ඒ ප්‍රීතිය තුළින් ඊළඟට සිත තැන්පත් වෙලා කායික මානසික සුවය තුළින් සමාධියක් එනවා ගත්තු කර්මස්ථානය අනුව. ඕකයි ධර්මතාව. එතකොට ශීලයේ වටිනාකම එහෙමයි.

ඉතින් ඒවගේම තමයි ඒ ශීලය පිහිට කරගෙන ඊළඟට සමාධිය. සමාධිය කියල කියන්නේ සිත එකඟකර ගැනීම. එකඟ කරගත්තු සිතේ තත්ත්ව තමයි ධ්‍යාන සමාපත්ති වශයෙන් දැක්වෙන්නේ. ඒවා උපකාර කරගෙන අර බුදු පියාණන් වහන්සේ මේ දක්වා වදාල ඉතාම ගැඹුරු දේ වන ජීවිතයක යථාර්ථය, චරිතයත් හිතත් පිළිබඳ යථාතත්වය ඒ ගැඹුරු ධර්මය අවබෝධ කරගන්න ශක්තිය ලැබෙනවා.

ඉතිං මේ ඔක්කොම කරන්නේ - පළමුවෙන්ම හිතා ගන්න තියෙන්නේ- සරණ සමාදානය පිහිට කරගෙනයි. මේ තුණුරුවන් කියල කියන්නේ මොනවාද? කියල අපි හිතලා බලන්ට ඕනෑ. ත්‍රිවිධ රත්නය - ඇයි මේවාට රත්න කියලා කියන්නේ? දැන් ඔය ධර්මයේත් සඳහන් වෙනවා.

- යං කිඤ්චි රතනං ලොකෙ - විජ්ජති විවිධා පුච්ඡ**
- රතනං බුද්ධ සමං නස්ථි - තසමා සොස්ථි භවන්තු තෙ**
- රතනං ධම්ම සමං නස්ථි - .....**
- රතනං සංඝ සමං නස්ථි - .....**

කියලා ඒ විදියට ඔය ආශීර්වාද ගාථාවල එහෙම සඳහන් වෙනවා ලෝකයේ යම්තාක් රත්නයන් විද්‍යාමාන වෙනවානම්, දකින්න ලබෙනවානම්, ඒ හැම රත්නයකටම වඩා බුද්ධ රතනය ශ්‍රේෂ්ඨයි. ධර්ම රත්නය ශ්‍රේෂ්ඨයි, සංඝ රත්නය ශ්‍රේෂ්ඨයි කියලා. ඉතින් ඒ

විදියටයි ඒ රත්න උපමාව අතීතයේ ඉඳලා එන්නේ. ඒ රත්නය කියලා කියන්නේ, මෙතනින් හිතාගන්න තියෙන්නේ යම් කෙනෙකුගේ වටිනාකමක් එන්නේ තමන්ගේ හදවතේ තැන්පත් කරගත්තු මේ ත්‍රිවිධ රත්නය නිසයි.

අතීතයේ කොයි කොයි විදියේ ජීවන තත්ත්ව තිබුනත් ලෝකයේ ඉතාමත්ම දුර්ලභ වශයෙන් පහළවන බුද්ධ, ධම්ම සංඝ කියන ඒ ත්‍රිවිධ වස්තූන් හැදින්වූයේ රත්න වශයෙන්. රත්න වලටයි උපමා කළේ. නමුත් මේ මෑත යුගයේ නොයෙකුත් සමාජ විපර්යාස නිසා අපේ බෞද්ධ උපාසකයින් තමන්ගේ සරණ ගමනය කෙලෙසගන්නවා. දෙරුවන් පිළිබඳ සංකල්පයක් ඇතිකරගෙන එක රත්නයකට රත්න තත්ත්වය දෙන්නේ නැති සංකල්පයක් දැන් රටේ යනවා. එකකොට ඒක තමන්ගේ සරණ ගමනය කෙලෙසා ගැනීමක්. ත්‍රිවිධ රත්නය මිසක් රත්න දෙකක් පිළිබඳ සරණ යාමක් මේ ශාසනයේ නැහැ. ඒක නිසා අපි අර අෂ්ටායි පුද්ගල මහා සංඝරත්නය කියන ඒ රත්න සංඥාව නිතර ඇති කරගන්නට ඕන. රත්න සංඥාව උඩයි අපි මේ ශීලය රකින්නේ. ඒක අර ඡත්ත මානවක කථාවෙන් පෙනෙනවා. ඒ දෙන වටිනාකම අනුව තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ ශාස්තෘන් වහන්සේ උන්වහන්සේගේ ධර්මය ප්‍රතිපදාවයි. ඒ ප්‍රතිපදාවේ නෛය්‍යාණිකත්වය, සාර්ථකත්වය පිළිබිඹු කරන පිරිස තමයි සංඝයා වහන්සේ. ඉතින් ඒකම තමයි ඔය අග්‍රපසසාද ආදී සූත්‍රවල ඉතාමත්ම අලංකාර අන්දමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ දක්වල තියෙන්නේ, ඒ ශ්‍රද්ධාවන්තයාට ඉතාමත්ම අර්ථවත්වන අන්දමින්. යම්තාක් සත්ත්වයින් සිටිනවනම් අපා දෙපා, සිවුපා බුහුපා, රූපී, අරූපී, සඤ්ඤී, අසඤ්ඤී, නෙවසඤ්ඤීනාසඤ්ඤී, ඒ සියලුම සත්ත්ව කොට්ඨාශ අතර තථාගත අර්හත් සම්මා සම්බුද්ධ කෙනෙක්ම ශ්‍රේෂ්ඨය අග්‍රය. යම් කෙනෙක් අග්‍ර වූ ඒ බුදුකෙනෙක් පිළිබඳව ප්‍රසාදයක් ඇතිකර ගත්ත නම් ඒ ඇතිකර ගත්තේ ලෝකයේ අග්‍රමවූ කෙනකු පිළිබඳවයි. යම් කෙනෙක් අග්‍රවූ පුද්ගලයකු පිළිබඳව ප්‍රසාදයක් ඇති කරගත්ත නම්, ඒකේ විපාකයත් අග්‍රයි. අන්ත ඒ විදියට බුද්ධ රත්නය ගැන කියවෙනවා.

ඒ වගේම ඊළඟට කියනවා යම්තාක් හේතු ප්‍රත්‍යයන්ගෙන් භටගත් ධර්මයන් තිබෙනවා නම් ඒ සියලු ධර්මයන් අතර ආර්ය අෂ්ටාංගික මාගීය කියල කියන ඒ ප්‍රතිපදාවම, ඒ ධර්මයම, තමයි ශ්‍රේෂ්ඨ. ධර්මය

කෙරෙහි යම්කෙනෙක් ප්‍රසාදයක් ඇති කර ගන්නා නම් ඒ ප්‍රසාදයෙහි ආනිශංසක් ඒ වගේම අග්‍රයි. ඊළඟට දක්වනවා යම්තාක් සංඛත අසංඛත ධර්මයන් තියෙනවානම් ඒ අසංඛත නම් වූ හේතු ප්‍රත්‍යයන්ගෙන් හටනොගත් ඒ නිච්චාණය කියල කියන උතුම් ධර්මයම ඒවා අතර ශ්‍රේෂ්ඨයි. යම් කෙනෙක් නිර්වාණ ධර්මය පිළිබඳව ප්‍රසාදයක් ඇති කර ගන්නා නම් එහි ආනිශංසයක් ඒ වගේමයි. ඊළඟට කියනවා යම්තාක් ලෝකයේ සමුභයන්, පිරිස්, සිටිනවානම් ලෝකයේ යම්තාක් සමුභ පිරිස් වශයෙන් කොටස් දකින්න ලැබෙනවා නම් ඒ පිරිස් අතර තථාගත සංඝයා, අෂටාසී පුද්ගල සංඝ රත්නයම ශ්‍රේෂ්ඨයි. ඒ නිසා යම්කෙනෙක් සංඝරත්නය පිළිබඳව ප්‍රසාදයක් ඇතිකර ගන්නවා නම් එහි ආනිශංසයක් ඒවගෙයි.

ඕනෑම ඔය විදියට බුදුපියාණන් වහන්සේ බොහෝ අවස්ථාවල මේ ත්‍රිවිධරත්නයේ සරණයාම, ඒ රත්න සංඥාවේ වටිනාකම, ලෝකයාට හඳුන්වල දීල තියෙනවා. එතකොට අපි ඒ ගැන නිතර කල්පනා කරන්න ඕන. මෙන්න මේ අපි කරන ක්‍රියාවල්වල, ඒ හැම එකකම, වටිනා කමක් ඇති වෙන්නේ අපේ හදවත තුළ ඇතිකර ගත්තු, අර ශ්‍රද්ධාව තුළින් ඇතිකරගත්තු, ඒ ශක්තියයි. ඒකම තමයි කියන්නේ, **'සද්ධාය තරති ඔඝං කියලා'**

මේ සංසාර සැඟවුණු වතුරේ - සංසාරය කියල කියන්නේ, කාම, භව, දිවියි අවිජජා කියන මහා භයානක සැඟවුණු වතුරු හතරක් - මේකෙන් එහාට එතරවෙනවා කියා හිතන්නවත් බැහැ. ඒ තරම් පුදුම විදියේ මේ අපි අනන්ත කාලයක් මේවායේම ගැලීල මේවා ඔස්සේම ගසාගෙන යන සැඟවුණු වතුරු හතරකින් එතරවීමයි, සසරන් එතෙරවීම කියලා කියන්නේ. එතකොට මේ කාර්යයට අපි මුහුණ දෙන්න නම් ඒකට සෑහෙන ශ්‍රද්ධා ශක්තියක් තියෙන්න ඕන. ඒ ශාස්තෘන් වහන්සේ බොරුවක් කියන්නේ නෑ කියල තථාගතයන් වහන්සේගේ සම්බෝධිය පිළිබඳව ශ්‍රද්ධාව ඇති කර ගන්නවා. **"සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං"** තථාගතයන් වහන්සේ සම්මා සම්බුද්ධ යයි කියල පිළිගැනීම. ඊළඟට උන්වහන්සේගේ ප්‍රතිපදාව නෙර්වාණිකයී කියලා පිළිගැනීම. ඊළඟට ඒ නෙර්වාණික ප්‍රතිපදාවේ නෙර්වාණිකත්වය ඔප්පු කළ පිරිසකුත් සිටියා කියන ඒ හැඟීම ඇතිකර ගැනීම.

ඕක තුළින් තමයි අන්ත අර කෙනෙක් ශ්‍රද්ධාවෙන් අර 'සද්ධාය තරකී ඔසං' කිව්ව විදියට සැඩවතුරෙන් එතෙර වෙන්නෙ. ඒ වගේම තවත් අවස්ථාවල මේ පින්වතුන් කොතෙකුත් අහල තියෙනවා - මේ ශාසනික ගුණ ධර්ම ගොවිතැනක් හැටියට ගත්තොත්, ශ්‍රද්ධාව බේජය හැටියට දැක්වෙනවා. ඊළඟට ගුණධර්ම පිළිබඳව දැක්වෙන හැම තැනකම වගේ ශ්‍රද්ධාව ඉන්ද්‍රිය හැටියට බල හැටියට මූලින්ම මතුකරලා දක්වන්නෙ. මේ සත්ත්වයා තුළ තිබෙන ශක්තිය-කායික, මානසික ශක්තිය-යම්කිසි අරමුණක් කෙරෙහි යොමුකරන්න නම් ඇත්ත වශයෙන් ඒ තැනැත්තා තුළ විශාල කැපවීමක් තියෙන්න ඕන. ඒ කැපවීමයි මේ සරණ ගමනය තුළ තිබෙන්නේ. ඇතැම් කෙනෙකුට මේක දැන් තේරුම් ගන්නත් බෑ. ඇතැම් පණ්ඩිතයින්ට තේරුම් කරලා දෙන්න වෙනවා. මොකක්ද මේ සරණයාම?

ඇතැම් කෙනෙකුට හිතාගන්නත් බෑ. මොකටද මේ අපි බුදුන් සරණ යන්නේ සභුන් සරණ යන්නේ? ඇයි? කියලා තියනවානේ තමන්ට තමන්මය කියලා. ඒකෙ අදහස එහෙම පිටින්ම වරද්දගෙන. තමන්ම තමයි මේ එතෙර වෙන්ට ඕනෑ. බුදුරජාණන් වහන්සේට අරගෙන යන්න බෑ මේ එක එක්කෙනා මෙගොඩ ඉඳලා එගොඩට. නමුත් තමන් යන්නෙ - අන්ත අර කෙනෙක් ඉන්නවා මේ කියන පාර හරි. මේ කියන විදියට උත්සාහ කළොත් හරි. මේ විදියට ක්‍රියා කළොත් හරි. ඒ ටිකටයි අපි සරණ යන්නේ. බුදුන් සරණ යනවා දහම් සරණ යනවා සභුන් සරණ යනවා කියල කියන්නෙ කෙනෙකු අර විදියට සමහර ආගම්වල තියෙන්නා වගේ වෙන කෙනෙක් ඇදගෙන යනවා නෙවෙයි, මෙතන. ඒ, එපමණකට තමන්ගේ ඇතුළත තිබෙන වීර්යය මතුකර ගැනීමට. ඒකයි ශ්‍රද්ධාව අනුව ඊළඟට තියෙන්නෙ, වීර්ය සති සමාධි පඤ්ඤා. ශ්‍රද්ධාව ලඟම වීර්යය එන්නෙ ඒකයි.

සද්ධාය තරකී ඔසං - අපපමාදෙන අණණවං
වීර්යෙන දුක්ඛං අවෙඛති - පඤ්ඤාය පරිසුජ්ජධති

ඔය විදියට ඇතැම්විට දක්වලා තිබෙනවා. ශ්‍රද්ධාවෙන් තමයි එතෙර වෙන්නෙ. අප්‍රමාදයෙන් ඒ වගේම. අප්‍රමාදීව සසර සයුරෙන් එතෙරවන්ට ඕනෑ. ඊළඟට වීර්යයෙන් - වීර්යය මතු වෙන්නෙ අන්ත අර ශ්‍රද්ධාව පිහිටකර ගෙනයි. ඒ නිසා ශ්‍රද්ධාව යම් පමණකට දැඩි වන්නේ ඒ

වස්තුවට දුන්න වටිනාකම අනුවයි. එතකොට අපි මේ රත්නවලට අඩු දේකට මේ එකක්වත් සමාන කළොත් ත්‍රිවිධ රත්නයෙන් - මේ කියාපු එතෙර වෙන්න පුළුවන් ශක්තිය අප තුළ ඇතිවෙනවද කියල සිතලා බලන්න ඕන.

එක්තරා කෙනෙක් බුදුපියාණන් වහන්සේගෙන් ඇසුවා. මේ ශාසනයේ උපාසකයෙක් වෙන්නෙ කොහොමද? කියලා බුදු පියාණන් වහන්සේ කිව්වා. **"බුදුන් සරණ යනවා, දහම් සරණ යනවා, සඟ සරණ යනවා"**. කිව්ව පමණින් උපාසකයෙක් වෙනවා කියලා. කොයිතරම් ලේසිද බැලුවහම. අමුතුවෙන් අයදුම්පත්‍ර පුරවන්න වත්, ගාස්තු ගෙවන්නවත් මොකක්වත් ඕන නැහැ. බැලුවහම හරි ලේසි වගෙයි. බුදුන් සරණ යනවා, දහම් සරණ යනවා, සඟුන් සරණ යනවා. ඕක කිව්ව පමණින් උපාසකයෙක් වෙනවා. නියම උපාසකයෙක් වෙන්න නම් අන්න අර කියාපු විදියට **'නන්දී මෙ සරණං අඤ්ඤං බුද්ධො මේ සරණං වරං - එතෙන සච්ච වජ්ජන හොතු මෙ ජයමංගලං'** කියලා සත්‍යක්‍රියා කරන්න පුළුවන් තත්ත්වයට සරණයාම. **නන්දී මෙ සරණං අඤ්ඤං** මට වෙත පිහිටක් නැත බුදුන්ම මට උතුම් සරණයි ඒ සත්‍යයෙන්ම ජයමඟුල් වේවා! කියලා. ඒ ගාථාවෙන් කියන්නේ. අන්න ඒ මට්ටමටයි. ඒක ඇතිකර ගන්නයි අන්න ඒ සරණයාම උපකාර වෙන්නෙ. ඉතින් ඒ විදියට කල්පනා කරලා බලනකොට මේ තුණුරුවන් සරණයාම සුලුකොට තැකිය යුතු දෙයක් නෙවෙයි. තුන් සැරයක්ම ඒක කියන්නේ අර විදියට තමන්ගේ හිතට කාවද්දා ගැනීමටයි. ඒ සරණයාම තුළින් ඇතිවන කුශල ශක්තිය අර විදියේ දිව්‍ය ආත්මභාව ලබාදීම පමණක් නොවෙයි. ඒක පිහිට කරගෙන ඊළඟට ශීලය පුරනවා. ශීලය පිහිට කරගෙන සමාධිය පුරනවා. සමාධිය පුරලා යම් අවසථාවක ඒ සමාධිය පිහිට කරගෙන, අතීත කුශල ශක්තියත් උපකාර කරගෙන තමයි කෙනෙක් සෝවාන් සකදගාමී, අනාගාමී, අර්හත් යන මාර්ගවල ප්‍රතිවේධයෙන් ඒ උතුම් නිර්වාණ ධර්මය පවා සාක්ෂාත් කරගන්නේ.

එතකොට අපිත් කල්පනා කරගන්න ඕනෑ අපේ මේ ජීවිතය ගැන. විශේෂයෙන්ම අපි අර කුඩා දරුවන් ගැන කිව්ව කාරණය වගේ කුඩා දරුවන් පමණක් නොවෙයි ලොකු දරුවන් උනත් හිතන්න තියෙන්නේ අපි මේ දවස ගතකරන්න ඕන මේ තුණුරුවන් සිහිපත් කරගෙනයි.

මොකද ඒ තුණුරුවන් සිහිපත් කරගත් පමණින් අපට හැම උපද්‍රවයකින්ම මිදීමට මරණයෙන් මිදී සදාකාලිකව ජීවත්වීමටත් ලැබෙනවා නොවෙයි. නමුත් අර කියාපු 'ආසන්න සිතින්' අපි සිටිනවා නම් යම් අවස්ථාවක මරණය සිද්ධවුනොත් ඒ අවස්ථාවේදී දුගතියට නොගිහිත් හොඳ තත්ත්වයක් ලබාගන්න පුළුවන්. මොකද, මේ අපේ නැවත උත්පත්තිය කියන්නේ කොටින්ම කියනොත් අපේ මේ හිතේම ඡායාරූපයක්. පිංතූරයක් ගන්න ලැස්තිවෙලා ඉන්න වෙලාවේ අපි නියෙව්වොත් මොකක්ද වෙන්නේ? ඒ පින්තූරේ කොහොමද වැටෙන්නේ?

ඒවගේ තමයි එතකොට මරණ අවස්ථාවේ අපේ හිත දූෂිතවෙලා තිබුනොත් අන්න ඒ අවස්ථාවේ ඒ විදියටම ප්‍රේත, යක්ෂ කිරිසන් ආදී තත්ත්වයක උත්පත්තිය ලබනවා. එතකොට යම්කිසි විදියකින් අර සුගති තත්ත්වයක උත්පත්තිය ලැබුවොත් විශේෂයෙන්ම අර දැන් කියාපු දේවතාව වගේ, ආපසු ආචර්ජනය කරලා බලන කොට අපි මේ තරම් පොඩ්දෙයක් හැටියට ලෝකයා හිතුව දෙයක් තුළින් මේ තරම් අපට ආනිශංසයක් ලැබුණොත්, මේ ධර්ම මාගීය සම්පුණ්ණී කරනව නම්, කොයි විදියේ ආනිශංස ඇද්ද කියලා ඒ විදියට කල්පනා කරන්න පුරුදු වෙන්න ඕන.

එතකොට විශේෂයෙන්ම මේ අද මාතෘකාව වශයෙන් බැලුවහම අර ශාසනයේ ආරම්භක පියවර. නමුත් ඒක හරියාකාරව තේරුම් ගත්තේ නැත්නම් මේ ශාසනයේ ගුණධර්ම පිරිම දුෂ්කර වෙනවා. ගැඹුරු දේවල්, ලොකු දේවල්, කියල බදාගත්ත දේවල් සමහරවිට තමන්ගේ ඇතුළට ඇතුල් වෙන්නේ නෑ මූලික කාරණා හරි ආකාරව තේරුම් ගත්තේ නැත්නම්. ඒ නිසා මේ ඡන්ත මාණවක කථාන්තරය ආදියෙන් අපි මේ ශාසනයේ අර කියාපු ත්‍රිවිධරත්නයේ වටිනාකම තේරුම් ගන්නා නම් ඒක උපකාර කරගෙන තමයි අපේ අනිකුත් ඒ ප්‍රතිපත්ති පිරිමි ආදිය කරගන්න පුළුවන් වෙන්නේ. එතකොට මේ පින්වතුන් කල්පනා කර ගන්න ඕන තමන්ගේ ජීවිතයේ දවසක් - එදිනෙදා කොයි තරම් වැඩ තිබුණත් - පොහොය දවස විරාමයක් හැටියට යොදාගෙන ඒ අවස්ථාව තුළ ආචර්ජනය කරලා තමන්ගේ ජීවිතයේ අඩුපාඩු කම් හරිගස්ස ගනිමින් ඉදිරියට මේ සංසාරයෙන් එතෙරවීම සඳහා තමන්ගෙන් ඉෂ්ටවිය යුතු, තමා විසින් කළ යුතු, දේවල් ගැන

නිස්කලංකව කල්පනා කරලා මේ පොහොය දවසක, ඒක අනුවම ඒ ශීලයක පිහිටලා ඒ අනුව බණ භාවනා කරලා මේ කටයුතු කරගැනීමෙන් තමයි සංසාරදුක මේ බුද්ධෝත්පාද කාලයේදීම කෙළවර කරගන්න පුළුවන් වෙන්නේ. එතකොට කල්පනා කරගන්න ඕන. අද දවසේ මෙතෙක් මේ තමන් සීල සමාදානාදියෙන්, භාවනාදියෙන් රැස්කර ගත්තු පුණ්‍ය සම්භාරයක් මේ ධර්මශ්‍රවණයෙන් රැස්කරගත්තු පුණ්‍ය සම්භාරයක් උපකාර කරගෙන මේ ජීවිතය තුළදීම හැකිතාක් උත්සාහ කරලා අර සෝවාන් සකදගාමි අනාගාමි අර්හත් යන මාර්ගඵල ප්‍රතිචේදයෙන් මේ ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණාදි සංසාරදුක් කෙළවර කරගැනීමට මේ කුශල ශක්තියත් ඒකාන්තයෙන් උපනිශ්‍රය වේවා! කියල පුර්වනා කර ගන්න.

ඒ වගේම ශාසනාරක්‍ෂක දිව්‍ය බ්‍රහමරාජයින් ඇතුළු යම්තාක් අවිච්චියේ සිට අකනිටා දක්වා සත්ත්ව කෙනෙක් ඇත්නම් අපේ ඇතිනුත් ඇතුළු, හැම කෙනෙක්ම මේ ධර්මදේශනාමය ධර්මශ්‍රවණමය කුශලය අනුමෝදන් වීමෙන් තමන්ගේ ප්‍රාථමික බෝධියකින් උතුම් අමාමභ නිවන් සාක්‍ෂාත් කරගනිත්වා කියන ප්‍රාථමික අතිව මේ ගාථා කියන්න.

"එතතාවතාව අමෙහති....."

කතු හිමියන්ගේ සිංහල කාර්ති

- * 1. උත්තරීතර හුදෙකලාව - (මුල් මුද්‍රණය) දම්සක් අංක 172/173 - (1990)
 - එම - (නව මුද්‍රණය), ධම් ග්‍රන්ථ මුද්‍රණ භාරය (2001)
- 2. පින් රුකෙක මහිම (1988)
- 3. විදසුන් උපදෙස් (1997)
- 4. නිවනේ නිවීම - පළමු වෙළුම (1997)
- 5. නිවනේ නිවීම - දෙවන වෙළුම (1998)
- 6. නිවනේ නිවීම - තෙවන වෙළුම (1998)
- 7. නිවනේ නිවීම - සිවුවන වෙළුම (1998)
- 8. නිවනේ නිවීම - පස්වන වෙළුම (1999)
- 9. නිවනේ නිවීම - සයවන වෙළුම (1999)
- 10. නිවනේ නිවීම - සත්වන වෙළුම (1999)
- 11. නිවනේ නිවීම - අටවන වෙළුම (2000)
- 12. නිවනේ නිවීම - නවවන වෙළුම (2001)
- 13. නිවනේ නිවීම - දසවන වෙළුම (2002)
- 14. නිවනේ නිවීම - එකොළොස්වන වෙළුම (2004)
- 15. නිවනේ නිවීම - පුස්තකාල මුද්‍රණය - ප්‍රථම භාගය - (1-6 වෙළුම්) (2000)
- 16. නිවනේ නිවීම - පුස්තකාල මුද්‍රණය (1-11 වෙළුම්) (2010)
- 17. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 1- වෙළුම (1999)
- 18. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 2- වෙළුම (2000)
- 19. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 3- වෙළුම (2001)
- 20. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 4- වෙළුම (2003)
- 21. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 5- වෙළුම (2005)
- 22. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 6- වෙළුම (2006)
- 23. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 7- වෙළුම (2009)
- 24. පහන් කණුව ධම් දේශනා - 8- වෙළුම (2012)
- 25. හිතක මහිම - 1 (1999)
- 26. හිතක මහිම - 2 (2003)
- 27. හිතක මහිම - 3 (2012)
- 28. හිත තැනීම (2000)
- 29. පැවැත්ම හා නැවැත්ම (2000)
- 30. ඇති හැටි දැක්ම (2001)
- 31. දිවි කතරේ සැදූ අඳුර (2001)
- 32. කය අනුව ගිය සිහිය (2001)
- 33. මා-පිය උවැටන (2002)
- 34. ප්‍රතිපත්ති පුජාව (2003)
- 35. චලන චිත්‍රය (2004)
- 36. දිය සුළිය (2005)
- 37. අබ්නික්මන (2003)
- 38. බුදු සමය පුද්ගලයා හා සමාජය (2009)
- 39. මනසේ මායාව (2010)
- 40. භාවනා මාතිය (2011)
- 41. සසුන් පිළිවෙත (2011)
- 42. පිළිවෙතින් පිළිවෙතට (2011)
- 43. තිසරණ මහිම (2012)
- 44. කයේ කතාව (2012)
- 45. මෙන් සිනේ විමුක්තිය (2012)
- 46. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 1 වෙළුම (2012)
- 47. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 2 වෙළුම (2014)
- 48. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 3 වෙළුම (2014)
- 49. පටිච්ච සමුපපාද ධම්මය - 4 වෙළුම (2014)
- 50. සක්මනේ නිවන (2012)
- 51. තපෝ ගුණමහිම (2013)
- 52. කම් වක්‍රයෙන් ධම් වක්‍රයට (2013)

* බෞද්ධ ග්‍රන්ථ ප්‍රකාශන සමිතිය, නැ.පෙ. 61, මහනුවර.

කතු හිමියන්ගේ ඉංග්‍රීසි කෘති

- * 1. Concept and Reality in Early Buddhist Thought (1971)
- do - D. G. M. B. Edition (2012)
- * 2. Samyutta Nikaya - An Anthology, Part II - Wheel No, 183/185 - (1972)
- do - D. G. M. B. Edition (2009)
- * 3. Ideal Solitude - Wheel No, 188 - (1973)
- * 4. The Magic of the Mind - (1974)
- do - D. G. M. B. Edition (2007)
- 5. Towards Calm and Insight - (1991)
- do - D. G. M. B. Edition (1998)
- 6. From Topsy-turvydom to Wisdom - Volume I - (2003)
- 7. From Topsy-turvydom to Wisdom - Volume II - (2012)
- 8. Seeing Through (1999)
- 9. Towards A Better World (2000)
- 10. Nibbana - The Mind Stilled - Volume I - (2003)
- 11. Nibbana - The Mind Stilled - Volume II - (2005)
- 12. Nibbana - The Mind Stilled - Volume III - (2005)
- 13. Nibbana - The Mind Stilled - Volume IV - (2006)
- 14. Nibbana - The Mind Stilled - Volume V - (2007)
- 15. Nibbana - The Mind Stilled - Volume VI - (2010)
- 16. Nibbana - The Mind Stilled - Volume VII - (2012)
- 17. Nibbana - The Mind Stilled - Library Edition - (2015)
- 18. Nibbana and The Fire Simile (2010)
- 19. 'A Majestic Tree of Merit' (2012)
- 20. The End of the World in Buddhist Perspective (2014)

* Buddhist Publication Society, P.O. Box, 61, Kandy
 බෞද්ධ ඉන්ද්‍රිය ප්‍රකාශන සමිතිය, කැ.පෙ. 61, මහනුවර

නැවත මුද්‍රණය කරවීම පිළිබඳ විමසීම්
අනුර රූපසිංහ මහතා
 අංක: 27, කොළඹ විදිය, මහනුවර.
 දුරකථනය: 081-2232376